

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

Angol militarizmus

Néhány héttel ezelőtt alkalmunk volt kifejteni e helyen, hogy Anglia előbb vagy utóbb, de feltétlenül be fogja vezetni a békebeli védkötelezettséget. Igazolódott tehát álláspontunk az az általános hiedelemmel szemben, hogy a konzervatív Anglia nem fog sorozni, vagy ha el is követi ezt a történelmében példátlan cselekedetet, úgy az csak egy rossz kompromisszum lesz, hogy leszereljen bizalmatlanságokat és aggodalmakat. Az volt sokak vélelme, hogy az új angol hadsereg inkább kitűnő milicistákból fog állani, akik majd biztosítják az ország rendjét és a légi védelem segítségére lesznek a belföldön.

A legújabb előkészületek azonban alaposan megcáfolnak minden olyan elképzeléseket, amelyek szerint a besorozott katonáknak az volna az elrendeltetésük, hogy jobbféle polgári alakulatok legyenek. Bizony igazi katonaság lesz ez, a szó legszigorúbb értelmében.

Csak a szolgálatuk és kiképzésük módja merőben más, mint ahogyan mi azt kontinentális vonatkozásban értjük. Az angol lélek számára valóban idegen az állandósult militarizmus eszméje. Katonai tradícióik nincsenek, evvel szemben azonban kitűnő küzdő anyaggá képesít minden embert az Angliában hagyományosan dívó sportszellem s közmondásosan ismert nyugalomuk, belső fegyelmességük. Ne ítéljük tehát pongyolának, műkedvelői módszernek, ha a besorozottak egyelőre a sportpályákon gyakorlatoznak, ott gyakorolják a célbalövést és a gránátdobást, hogy valami játékoság van még a mostani komoly előkészületekben is, amelyek annyira nélkülözik a drilt, a kaszárnya szigorát. Erre Angliában épp azért nincs szükség, mert a nemzet már eredeti adottságainál fogva fegyelmezett, magas politikai iskolázottsága pedig képessé teszi megítélni, hogy parancsoló szükségességnek tesz eleget, mikor katonának öltözik s kötelességet teljesíti.

Anglia tehát, bármennyire is civil egész gondolkodásában, életformáiban és lelkes lényegében, mégis bámulatosan rövid idő alatt militarizálódni tud, — ha kell. Kitűnő bizonyossággal szolgál erre az a memorandum, amelyet Lloyd George adott át Briandnak 1922. január 11-én, amikor az angol miniszterelnök szövetségi szerződést ajánlott fel Franciaországnak. Most, hogy alkalmunk volt ismét elolvasni ezt az érdekes dokumentumot, idézzük egy részletét, amely arra volt hivatva, hogy leszereljen bizonyos francia aggodalmakat. Franciaország ugyanis attól tartott, hogy miután Angliának nincsen állandó hadserege, háborús összejúzó esetén ő rája hárulnak majd a legsúlyosabb védelmi feladatok. Az említett memorandum ezt a félelmet igyekszik leszerelni, midőn szószerint a következőket mondja:

1914-ben az volt az általános vélelem, hogy Anglia csak hat hadosztállyal rendelkezik. Ezután majd nem tud több katonát, vagy legfeljebb csak keveset előteremteni a brit nép erőforrásaiból. Ellenben miről tett tanúságot az idők alakulása? Az első háborús év végén hat divízió helyett Anglia már négyszázezer embert foglalkoztatott a harcúterén. Ez a szám azonban fokozatosan megdöbbenő magasra emelkedett. A világháború végmérlege szerint maga az anyaország összesen 6.211.427 embert szolgált földön, tengeren és légben fegyverbe. India és az önálló domíniumok, valamint a gyarmatok pedig 3.248.943 embert állítottak. A háborúba dobtott összes emberi erő tehát megközelítették a tíz milliót. Egy millió volt a halott és közel két millió a sebesültek és rokkantak száma.

Eddig a tájékoztatás, amely angol szokás szerint kizárólag a számok és tények erveire támaszkodik. Arról pedig meggyőzhet mindenkit a memorandum idézett részlete, hogy amit Anglia egyszer megtett, azt megteheti másodszer is.

Francia politikai körök elismerik Mussolini turíni beszédének békés szándékát

Német sajtóvélemények megállapítják a két ország külpolitikájának teljes azonosságát

Mussolini: Ez nem Olaszország, hanem a tengely véleménye

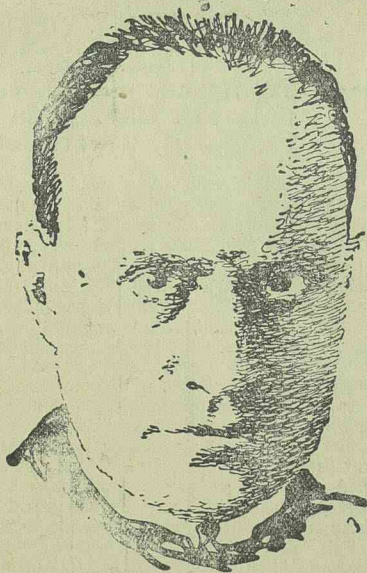
„Angliának súlyos millióiba került a török egyezmény”

Torinóból jelentik: Vasárnap délelőtt 11 órakor Mussolini többszázezer ember előtt tartotta meg előre bejelentett és nagy érdeklődéssel várt beszédét. E beszédben a következőket mondotta:

BÉKE VAGY HÁBORÚ

Bajtársak!

Emlékezzetek arra, hogy hét évvel ezelőtt erről a helyről már szoltam hozzátok. Akkor azt

Tuniszt követelte a tömeg

Nem azért akarjuk a békét, hogy belső helyzetünk megerősítsük. Tudjuk jól, hogy a demokrácia már régóta arra les, hogy belső gazdasági életünk összeomljon, de erre hiába vár és hiába számol ezzel, mert sem évtized, sem évszázadokig nem fog bekövetkezni. Mi erősek vagyunk és azok is maradunk. Vannak stratégiák, akik azzal fenyegetnek meg bennünket, amikor természetes jogainkat hangoztatjuk, (a tömeg erre Tuniszt! Tuniszt! kiáltotta) hogy hadseregeikkel egyszerűen besétálnak Olaszországba. Erre azt válaszolom, hogy nem olyan egyszerű dolog Olaszországba bemasírozni.

Különösen akkor, amikor már békében megvalósítottá védkötelezettségét és kimeríthetetlen kincseivel fegyverkezik. Nem szabad tehát lekicsinyelnünk ezt a máról-holnapra támadt angol militarizmust, amely ott intézi gyakorlatait a sport-

mondottam: haladni, építeni és harcolni, győzni kell. Készek vagyok-e ma is ezekért az elvekért sikraszállni? Igen! — harsogta a 100 ezer főnyi tömeg. — Az elmúlt hét év alatt — folytatta beszédét Mussolini, — előrehaladtunk, építettünk, harcoltunk és győztünk. Győztünk abban az Afrikában, amelyet bizonyos európai államok ellenünk garantáltak. A garancia forma, a Népszövetség, azonban véglegesen kimúlt és

Genfben ma már csak a Népszövetség mauzoleuma létezik.

Győztünk Spanyolországban, ahol a demokrácia és kommunizmus ellen harcoltunk és amelyek súlyos vereséget szenvedtek.

Mialatt mi együtt vagyunk, Európa minden részén kérdezik:

a béke, vagy a háború felé haladunk-e?

Bevallom, a kérdés súlyos mindenkire nézve, de legsúlyosabb talán csak azok számára, akik a felelősséget viselik.

En azt válaszolom: szerintem a helyzet nem megoldható!

Ha a felmerült problémákat tárgyilagosan és elfogultság nélkül szemléljük, ahhoz a meggyőződéshez jutunk, hogy

az ellentétek kiegyenlíthetők.

Egyetlen kérdés sem olyan természetű, hogy a döntést fegyverekre kellene bízunk. Vannak azonban csomók, melyeket meg kell oldanunk, de kard nélkül.

Ez nemcsak Olaszországnak, hanem Németországnak, illetőleg a tengelyeknek a véleménye.

Ez két népnek és két vezérnek az akarata. Törhetetlen elhatározása Olaszországnak, hogy ezután is

Németországgal halad együtt az igazságos béke felé.

Ez még akkor sem volt könnyű dolog, amikor Olaszország még nem állt 46 millió egységes népből, egy olyan népből, amely természetesen jogait követeli. (A tömeg Savoya, Savoya-t kiáltotta.) Ma 46 millió ember állít acélfalat a betolakodókkal szemben. Azt ízenem bizonyos helyekre, hogy nem egészséges dolog Olaszországban a séta, főleg a demokraták számára. A demokrata államok őszinte békekészségüket hangoztatják, de egyuttal kifogásolják azokat a változásokat, amelyeket a tengelyhatalmak Európa térségében eszközöltek. Megállapítom, hogy sem Németország, sem Olaszország, sem Japán nem vettek el egyetlen négyzetkilométert sem a demokrata államoktól.

telepen és a játszótéren. Mert bizony Anglia, bármennyire is egykedvű kereskedelmi nép, féltelmes katonai erőt ígér abban a pillanatban, a mint átlátja, hogy harcolni számára életet vagy halált jelent. (Flaneur.)

„Még erősebben fegyverkezni“

Miért tanusitanak akkor ilyen fenyegető magatartást? Miért fegyverkeznek? Nem felejtjük el, hogy Versaillesben pisztolyt szegeztek Németország mellé, de az akkor kieroszakolt békeszerződés — kártyvárként omlott össze. Most garanciapaktumok útján akarják elérni azt, amit a békeszerződésekkel akartak megteremteni. A következmények mutatják, hogy a demokráciák nem akarják az igazi békét, mert hiszen

már megindították a vértelen gazdasági háborút, de kijelentem, hogy a Balti tengertől az Indiai óceánig minden támadás megtörtik.

és minden támadást visszaverünk. A mellünknek szegezett pisztoly visszafelé fog elsülni és a most nyelbeütött garanciapaktumok nem érik el céljukat. En ezáltal sem mondhatok mást, mint, hogy Olaszországnak még erőteljesebben kell fegyverkeznie, mert minden pillanatban készen kell állni, hogy visszaverje az ellene intézendő támadást.

Mussolini ezután belpolitikai kérdésekre tért át. Megemlítette a fajkérdést, mely szerinte azért fontos, hogy egészséges embertípust termeljenek ki.

A tömeg lelkesedéssel hallgatta a Duce szavait.

PARIS: BÉKEBESZÉD VOLT

Az egész francia sajtó kivétel nélkül kedvvel fogadja és kommentálja Mussolini torinói beszédét és dicséri annak mértéktartó hangját. A francia külügyminisztérium köreiben is elismerik, hogy a beszéd az utóbbi idők politikai megnyilatkozásaitól eltérően békés és mérsékletes volt és számolt a reális adottságokkal.

Francia diplomáciai körökben nagy meglepetést keltett Mussolini turini beszédének mérsékelt hangja és tartalma. Különösen azt a megállapítást fogadták megnyugvással, hogy Mussolini békebiztosítékokat adott. Ezt a nyilatkozatot mindenütt csak örömmel fogadják.

Mussolini torinói beszédével foglalkozva az Action Française megállapítja, hogy az európai államférfiak gyakori szónoki megnyilvánulásai végül sokat veszítenek érdekességükből.

A Petit Parisien szerint a Duce azt állította, hogy a tengely készen áll arra, hogyha az elgőztetés késlekedik, úgy erőlyesen lép fel. Mussolini nem érintette követeléseit Franciaországgal szemben és valószínűleg rájött arra, hogy Nagy Frigyes és VIII. Károly ideje már elmúlt. Mi teljesen egyetértünk abban is — írja a lap, — hogy a cézári idők is elmúltak.

BERLIN: MUSSOLINI TISZTÁZTA A HELYZETET

A Havas ügynökség jelentése szerint Mussolini beszédét Berlinben nagy meglepetéssel fogadták és válasznak tekintik Daladier és Chamberlain beszédeire, olyan válasznak, amelyet Mussolini a tengely két hatalma nevében tett. Különösen kihangsúlyozták a beszédnek azon részét, amely Németország és Olaszország békés aspirációira vonatkozik, valamint azt is, hogy szükség esetén fegyverrel meg tudják védelmezni jogaikat. Most a demokráta hatalmakon a sor, hogy békeszeretüket nemcsak szavakkal, hanem tettekkel is bebiztosítsák.

Berlini politikai körök véleménye szerint Mussolini beszéde lényegesen tisztázta a nemzetközi helyzetet, egyben pedig rámutatott arra, hogy az úgynevezett demokráciák vezetését politikát folytatnak. Mussolini újból megállapította a párisi és londoni kormányok felelősségét a helyzet alakulásáról.

RÓMA: ANGLIÁNAK SÜLYOS MILLIÓKBA KERÜLT

Római diplomáciai körök véleménye szerint Mussolini miniszterelnök turini beszéde várakozó jellegű volt. Ezekben azt mondják, hogy ez a beszéd arról tanusodik, hogy

Mussolini nem akarja elmérgesíteni a helyzetet.

Ezért nem égetett fel egyetlen hidat sem Olaszország és Franciaország között. Kiemelik politikai körökben, hogy

a Duce vasárnapi beszédében tartózkodott a francia-olasz viszony említéséről

és csak közvetve emlékezett meg arról, hogy vannak még csomópontok az európai politikában, amelyeket meg kell oldani. Rómában úgy gondolják, hogy Olaszország és Németország nem siettetik az eseményeket, de mindkét nagyhatalom elszánta magát a cselekvésre.

Az olasz lapok részletesen foglalkoznak az angol-török megegyezés ügyével. A Giornale d'Italia szerint

Angliának súlyos millióiba került az, hogy Törökországot rávegye az egyezmény megkötésére.

Felveti a lap a kérdést, vajjon az angol-török egyezmény

nincsen-e ellentétben azokkal a kötelezettségekkel, amelyeket Nagybritánia vállalt az angol-olasz egyezményben.

Más olasz lapok azt írják, hogy az angol-török egyezmény az egész balkáni politikát felborítja. Ha ugyanis Törökország támaszpontot ajánlott fel Angliának a török vizek közelében, ezzel arra kényszeríti Olaszországot, hogy módosítsa politikáját.

LONDON: A TÖRÖK EGYEZMÉNY HATÁSA

Angol részről Mussolini miniszterelnök mérsékelt hangját

az angol-török megegyezéssel hozzák összefüggésbe

és általában azt a megjegyzést fűzik a torinói beszédhez, hogy az olasz politikai körök jól tudják, hogy az angol-török megegyezés mennyire megerősíti Olaszország szándékait.

Edzze meg LÁBAIT

Enyhülés 3 perc alatt

Egy napi fárasztó munka után vegyen egy Saltrat Rodell lábfürdőt, hogy ezzel enyhítse duzzadt, puffedt, égő lábainak kínzó fájdalmát. Ezekből a gyógyító sókból álló „biogen“ erjedő oxigén, buborék szabadul fel, amelyek megenyhítik a fáradt szöveteket, izmokat és idegeket, helyreállítják a normális vérkeringést és valóságosan kivonják a fáradtság szervi okait a lábakból. A lábórt felfrissítik, természetes lélegzését normalissá teszik: vége a kellemetlen illatoknak. A tyúkszemek megpuhulnak és „kézzel“ könnyűszerrel eltávolíthatók. A Saltrat Rodell minden gyógyszertárban, drogériában kapható. Garantált eredmény.

FONTOS! — 10.000 propaganda csomagot dobunk piacra 10 lejes reklám árban. Kísérletképpen még ma vásároljon egy csomagot! A tékaróssági szempontokból vásároljon rendes csomagot, vagy dupla családi csomagolást!

Pál jugoszláv kormányzóherceg és felesége elhagyta Olaszországot

Belgrádból jelentik: Pál jugoszláv kormányzóherceg és felesége Olga királyi hercegnő, Markovics külügyminiszter kíséretében hétfőn reggel hagyták el Olaszországot és visszautaztak Belgrádra. A postumiai olasz határállomáson

az olasz király és császár búcsúüzenetét a genovai herceg tolmácsolta a jugoszláv hercegi párnak. A pályaudvart ebből az alkalomból gyönyörűen feldíszítették és a hercegi párt szép ünnepségekkel búcsúztatták.

Német megállapítás szerint hamis hírek terjedtek el lengyel katonai készülődésekről

Békés szomszédi viszonyról beszélt a lengyel közlekedésügyi miniszter. Danzigban konfliktus támadt a Pilsudszky emlékűnnepen

Danzigból jelentik: A város lengyel lakossága vasárnap kegyelettel emlékezett meg Pilsudszky marsall elhalálzásáról. A halálzás emléknapján a lengyel üzletek Pilsudszky képét tettek kirakataikba, amelyeket lengyel nemzeti színű zászlókkal díszítettek. A délutáni órákban nagyobb csoport német nemzeti szocialista Lengyelország ellen tüntetve, végigvonult a város utcáin, a horogkeresztes tömeg megállt egy lengyel vendéglő előtt, amelynek kirakataiban Pilsudszky képe volt kitéve. A németek megrohanták a vendéglőt és ott mindent összetörték. A vastag ablaktáblákat is bezúzták és Pilsudszky arcképét összetépték. A tömeg ezután tovább vonult és egy lengyel újságpavillont rohamozott meg. A pavillont szétszedték, az újságokat összetépték és elégették. A tömeg ezután a vasúti állomás felé vonult. Minden üzlet kirakatait bezúzták, ahol Pilsudszky arcképe ki volt téve. Amikor az állomásépülethez értek, éppen befu-

tott a Varsóból érkező személyvonat. A lengyel fővárosból küldött, husz különböző újság csomagjait a tömeg erőszakkal elvette, az állomás épület előtt halomba rakta és meggyújtotta. A rendőrség szabad folyást engedett a lengyelelles tüntetőknek és sehoh semmit sem tett annak elfojtására.

Danzig egyik elővárosában, Landsruhban bomba robbant. A lengyel népi közösség egyik vezetőjének háza előtt robbant fel a bomba, amely a házat súlyosan megrongálta, de emberáldozatot nem követelt. A város másik helyén a nemzeti szocialisták egy lengyel vámalonról támadták meg, akit súlyosan megsebesítettek. Danzig lengyel lakosságának küldöttsége megjelent a szenátus elnökénél, akinél panaszt emelt a lengyelelles tüntetések, a rombolások és a lengyel polgárok ellen elkövetett merényletek miatt.

Lengyelország nem készül katonai akcióra

Varsóból jelentik: Egyes külföldi rádióállomások azt a hírt terjesztették, hogy Lengyelország nyomban katonai intézkedéseket hajt végre, ha Danzig jelenlegi helyzetének megváltoztatására a legkisebb akció is indulna. A német távirati iroda varsói levelezője ezzel kapcsolatban közli a lengyel hivatalos körök álláspontját, amely szerint az egyes külföldi rádióállomások olyan vonatkozású híreiről, amely szerint Danzig miatt Lengyelország katonai intézkedésre készülődne, mit sem tudnak.

NEM TÁRGYAL LENGYEL- ÉS NÉMET-ORSZÁG

Lengyel hivatalos jelentés szerint azok a hírek, amelyek szerint Németország és Lengyelország között tárgyalások kezdődtek volna Danzigra és a korridorra vonatkozólag, minden alapot nélkülöznek. A két kormány, illetve azok dip-

lomáciai képviselői között nem került sor semmiféle megbeszélésre.

LENGYEL MINISZTER A JÓSZOMSZÉDI VISZONYT KIVÁNJÁ

Varsóból jelentik: Ulrich lengyel közlekedésügyi miniszter a vasutasok gyűlésén tartott beszédében kijelentette, hogy Lengyelország eddig is tudott dolgozni a jószomszédi viszony ügyéért és Lengyelország részéről semmiféle akadály nem merült fel a jószomszédi kapcsolatok helyreállítása tekintetében.

Rosse Ádám lengyel kereskedelmi miniszter Londonba utazott, hogy az angol-lengyel árucserre ügyben tárgyalásokat folytasson.

A DIÁKOK HATAROZATA

A varsói diákszervezetek nagygyűlésén vasárnap határozati javaslatot szavaztak meg, amely szerint szükség esetén valamennyi egyetem hallgató frontszolgálatra jelentkezik.

Gyilkosság Bucurestiben

Rémdráma a főváros éjszakai életében

Bucurestiből jelentik: Megdöbbentő kettős dráma játszódott le Bucurestiben a Barliari ucca 44. szám alatti épület egyik lakásában. Itt egy héttel ezelőtt Ionita Alexandru 34 éves férfi agyonlőtt egy rendőrileg nyilvántartott nőt, majd pedig saját magával végzett. Amikor a kettős drámát felfedezték, a két holttestet a férgek már teljesen ellepték. A lefolytatott rendőri vizsgálat alkalmával a kettős dráma okát illetően érdekes megállapításokra jutottak. Kiderült ugyanis, hogy Ionita Alexandru, aki több rendőrileg nyilvántartott nőt állandóan zsarolt, a drámát megelőző napon a „Brasov” nevű szállodában felkereste Gheorghe Ioana nevű prostituáltat, akitől pénzt követelt. Ez megtagadta a követelés teljesítését,

mire a férfi ütlegelni kezdte és eközben a szerencsétlen teremés ajkát zsebkésével levágta.

Ezután eltávozott, az esti órákban azonban visszatért és újra pénzt követelt. Miután a nő most sem volt hajlandó neki pénzt adni, az elvetemült ember

Gheorghe Ioana-t a második emeleti lakásból az ablakon kidobta.

Ezután elmenekült. Valószínűleg nyomban ekkor felkereste azt a nőt, akivel együtt élt és miután előbb azt agyonlőtte, magával végzett.

Az olasz király és Mussolini miniszterelnök kihallgatáson fogadta Mitita Constantinescu bankkormányzót

Jelentős közgazdasági tárgyalásokat folytatott a miniszter

Rómából jelentik: Mitita Constantinescu pénzügyminiszter, a Jegybank kormányzója csütörtökön délután látogatást tett az olasz szövetségi minisztériumban. Lantini olasz szövetségi miniszter betegsége miatt Renato Ricci államtitkár fogadta a magas vendéget. A minisztérium disztermében Constantinescu pénzügyminiszter kihallgatáson fogadta Santoro Emánuelt, az ipari korporáció vezérigazgatóját, Marieno Piero kabonettfőnököt, Anselmo Anselmit, a korporációk tanácsának vezértitkárát, Bianco Angeliait, a mezőgazdák szövetségének elnökét Michele Ascolatot, a hitel- és biztosítási korporáció elnökét és I. Fabricit, a nemzeti szövetségi intézet elnökét.

A megbeszélések, amelyeket a pénzügyminiszter a fasiszta gazdasági élet vezetőivel folytatott több mint egy órát tartottak. A szövetségi miniszterumba tett látogatásra elkísérte a pénzügyminisztert Balau kabinetigazgató, Eugen Poru kereskedelmi tanácsos és V. Valerian a Jegybank képviselője.

Gianini nagykövet, az olasz külügyminisztérium külkereskedelmi osztályának vezetője csütörtökön nagyszabású fogadást rendezett a román pénzügyminiszter tiszteletére. Az estélyen az olasz pénzügyi és gazdasági élet előkelősei vettek részt. Meghívást nyert a kvirináli román követség személyzete. A pezsgőnél Gianini nagykövet melegen üdvözölte Mitita Constantinescu pénzügyminisztert, poharárt II. Carol királyra ültette. A pénzügyminiszter válaszában az olasz császár-királyt és Mussolini miniszterelnököt dőltette.

Pénteken reggel a pénzügyminiszter Gianini kíséretében látogatást tett az olasz gazdasági és pénzügyi kutatóintézetben, amely a római egyetem mellett éppen Gianini kezdeményezésére alakult. Fél 11-kor Theon di Revel gróf, pénzügyminiszterrel együtt meglátogatta az olasz legfelsőbb számvevő székét, majd fél kettőkor az olasz nemzeti

Hitinó antiszeptikum

a szájüreg fertőtlenítésére és a legjobb szer a mindennapi fog és szájápoláshoz az ODOL. Használja a mindennapi szájápoláshoz az ODOL szájvizet — az egészség védelmezőjét.

ODOL

Tettét a következményektől való félelmében követte el. A gyilkos és öngyilkos Ionita Alexandru foglalkozás nélküli egyén volt, aki emberölésért már nyolc esztendő ült. Érdekes, hogy a második emeletről ledobott nő életben maradt.

Megkezdték a csehországi zsidó vagyonok összeírását

Prágából jelentik: A védnökség területén készülő zsidó törvényről a kormány javaslatot terjesztett a birodalmi védnöki hivatal elé. A javaslat nagyjában a következőket tartalmazza:

Zsidónak tekintik azt, aki annak vallja magát, illetve ma is tagja valamely hitközségnek, valamint azokat, akik 1938 november 1-je után keresztelkedtek meg. A felekezeten kívüliek közül zsidó, aki zsidó szülőktől származik, valamint az is, aki zsidóval él házasságban, vagy közös háztartásban és ezek gyermekei is. A zsidók kezében levő vagyont 1939 május 15-étől összeírják.

Husz millió fontsterlinges kölcsönt kap Spanyolország

Londonból jelentik: A Daily Express jelenti, hogy nem sokára Franciaországgal, Angliával és Hollandiával fontos megbeszélések kezdődnek a Francoéknak nyújtandó 20 millió fontos spanyol kölcsönről, amelynek ellenében — a lap szerint — Spanyolország semlegességet ígérne egy esetleges európai bonyodalom esetére.

A kínaiak támadásba mentek át

Hatalmas harcok folynak a kínai frontokon, különösen pedig Hopei tartományban. A kínai haderők a Han folyó keleti partjain több stratégiai pontot elfoglaltak és sikerült átvágnok a Hankeu-Iciang út mentén lévő japán frontot. Véres harcok folynak Nancsiang környékén is. Katonai körökben még nem tudják megállapítani, hogy a kínai támadásnak Nancsiang elfoglalása-e a végső célja.

Korosec jugoszláv szenátori elnök szerint nincs már háborus veszély

A jugoszláv radikális unió nagygyűlésén Korosec szenátori elnök az általános európai helyzetről beszélve, kijelentette, hogy a háborus veszedelem már elmúlt és nem kell attól tartani, hogy európai összecsapásra kerül sor.

Korosec kifejtette, hogy Czvetkovics és Macesek tanácskozásait bízakodóan kell megítélni, minthogy a horvát kérdés megoldása az egész állam érdeke.

A spanyolok lövészárkokat ásnak Gibraltár előtt

Gibraltárból jelentik: A Havas távirati ügynökség jelentése szerint a spanyol katonaság Gibraltár és a spanyol Linea város közötti semleges területen lövészárkokat ásnak. A spanyol katonaság hétfőn reggel hét órákor kezdte meg a lövészárkok ásását.

bank kormányzója Azzolini által adott dinerén vett részt Mitita Costantinescu.

Az olasz lapok valamennyien hasábos cikkekben emlékeznek meg Mitita Constantinescu olaszországi látogatásáról. A Jegybank kormányzója megbeszélést folytatott Galeazzo Ciano gróf külügyminiszterrel, majd

Mussolini fogadta kihallgatáson.

Vasárnap délelőtt fél 11 órákor

II. Viktor Emánuel király és császár közel egy óra hosszat tartó magánkihallgatáson fogadta Mitita Constantinescut,

aki éjjel visszautazott Bucurestibe.

Mussolini második beszédet is mondott és abban is a béke mellett foglalt állást

Turinből jelentik: A város határában hét-főn új ipartelepelt avattak fel, amelyen résztvett Mussolini miniszterelnök is. A miniszterelnök az ünnepségen jelenlévő mintegy ötvétezer főnyi tömeghez nagy beszédet intézett:

— Jó ideje már — mondotta —, hogy megkezdjük azt a politikát, amelyet én a motor politikájaként jelöltem meg. Ezt ugyan abban az ütemben folytatjuk tovább, hacsak a nemzetközi helyzet nem követeli meg ennek az ütemnek a lazítását. A nemzetközi helyzetről, mint tudjátok, tegnap beszéltem már tíz előttek és ezt a beszédemet az egész világ hallgatta.

Egészen nyíltan mondtam el gondolataimat és világosan ismét megerősítettem békevágyunkat, de azt is mondtam, hogy

egyes kérdéseket meg kell oldani sürgősen, mielőtt krónikussá válnának és veszélyt jelentenének.

Romániai nap — Newyorkban

Fényes ünnepség a világkiállításon

Newyorkból jelentik: A nemzetközi kiállítás „Romániai napját” nagy fogadás keretében ünnepelték meg. Edward Flynn, az amerikai kormány kiállítási biztosa vasárnap a szövetségi csarnokban dínt adott Gusti Dimitrie és felesége tiszteletére. A fogadáson megjelent Radu Irimescu washingtoni román követ is feleségével. A Fidac zenekar az ame-

rikai himnuszt játszotta, majd pedig a zenei program következett. Ezután Irimescu tartott beszédet, utána Pia Igy énekelte román áriákat. Este Enescu vezényletével ünnepi hangversenyt adott a philadelphiai filharmonikus zenekar, amely kizárólag román műveket adott elő, köztük a román rapszódiait.

Emleksorok Shakespeare 375-ik születésnapjára

Irta: THURZÓ GÁBOR

375. születésnapján még egy szobor is legtöbbször régesrég halott. Ellepi a patina, mozdulatai örökre megdermedtek és mindaz, amit egyszer közölni akart a világgal, belefagyott, belerozsásodott, s nincs az a tudós, az a bűvíg, amely feltámassza. Shakespeare az egyetlen talán, akinek 375. születésnapján úgy hódol a világ, mint egy élőknek. Szinte meg sem halt, olyan mint egy legenda: minden új fül, friss szem tovább fonja életét, — aki egy verssorát olvasta, azonnal felel rá a szíve mélyéből. Olyan ő, mint az örök szerelmek, minden tévoya érzés lobogó lángra ébreszti. 375. évvel ezelőtt született és elmondhatjuk róla, — hogy 375. éve él a világon.

Shakespeare-tudósnak lenni van annyi, mint költőnek lenni. Stefan Zweig egyik hőse, az Érzelmek zürzavarának öreg professzora, a költőt kutatja és elfelejti életének tragikus kettősségét. De nemcsak ő van így, hanem azok is, akik csak egyszerű olvasók. Elfelejtkezni valakiért az életünkről: édes, büszke tragédia. Aki Shakespeare-hez nyult, könnyen emhett mindig ebbe az elragadtatásba. Ki volt? — ezt kérdezik az évszázadok. Milliós arca él közöttünk. Minden színész újratekinti, minden rendező újra magyarázza, hogy a művekben megtalálja az embert. Mindegyik Shakespeare egy új Shakespeare, — a kornak megfelelő vagy az emberi vágyaknak megfelelő.

De nemcsak az íróban keresik az „igazi Shakespeare“-t, hanem a történelemben is. Pletykák vannak származásáról, van aki csak egyszerű csepürágónak látja, — igaz, hogy a királyné társulatának a csepürágója még a rágalomokban is, — és azt mondja, stromann volt csak, a műveket Bacon írta, a tudós. Milyen forogszél van körülötte! Ma is élnek szerelmesei, Madame Longworth-Chambrun például, aki az újabb idők legtermékenyebb kutatásait végezte, hogy beleállítsa a történelmi időbe is a zsenit. Harcok folynak körülötte, s egy-egy friss adat, amely élesebbé teszi arcoképet, ujjongva járja be a világot. Anglia legvirharosabb idejében élt, a csodálatos és kiismerhetetlen királynő-szűfinksz. Erzsébet udvarában, katolikusok és protestánsok marakodásának idejében. Ki volt ő, aki 375 évvel ezelőtt született, hogy ötvenkét évvel később ugyanazon a napon halljon meg, amelyiken született?

Nincsen napja az évnék, ahol itt, vagy ott, három évszázad óta, fel ne csengenek szavai. Akárki volt, mindenkihez szólt, mert arra felel, ami mindenkit érdekel: ki vagy te ember, szűfinksz és nyárspolgár egyszerre? Ariel vagy, a tündér, vagy a Szent Iván-éj mestereinek egyike? S aki önmagára kíváncsi az alakok ezrében, melyek Shakespeare műhelyéből kikérültek, arra is kíváncsi: — melyik figurába rejtette el Shakespeare önmagát? Prospero-e, élete alkotmány, vagy Romeo-e, ifjúsága hajnalán; Othello-e, a férfikor szenvedelmében, vagy Hamlet, az éres kétségei között? Sokan az Ahogy tetszik fanyar Jaques-jában fedezik fel és mintha ezer arcát ezekben a sorokban látnák indokolva, Jaques monológjában:

Öltöztes bohócnak s engedj beszélnem
ahogy akarok, — kipucolom én
a megfertőzött világ ronda testét,
csak szedje gyógyszerem türelmesen.

Aki olvasta vagy látta, tündökhöz az: mit őrzött meg magának belőle, — a mesét? Nem a mesét, mennyire nem a mesét! Szavakat, alakokat, jelképeket; egy-egy mondatot, amelyre megnyílik a titokzatos élet, egy-egy figurát, a mely örök jelképe marad az élet helyzeteinek. Shakespeare műve és élete titokzatosan áramlik közöttünk. Azt se tudjuk, őt idézzük-e, amikor Romeo és Júlia örök nosztalgiajával az örök szerelem lehetetlenségét érezzük, — azt se tudjuk, ő büvölt-e meg, amikor az élet valóságos eseteire, alakjára mutatva, önkéntelenül vele jellemezünk. A feltékenyre azt mondjuk: Othello, — a kétkedőre Hamlet, — a szörnyre: Caliban, — a bölcsre: Prospero. Hogy mindez nem az ő kitalálása, a hőseket és szörnyeket angol regékből, olasz novellákból vette át, — mit számít az? Akit mi Othellónak, Hamletnek, Romeonak érzünk, azok az örök típusok Shakespeare vérének lettek azokká.

Csáky magyar külügyminiszter a magyar állam függetlenségéről

Soproni választási beszédében baráti politikát hangsúlyozott a magyar külügyek vezetője

Sopronból jelentik: Csáky István gróf magyar külügyminiszter vasárnap tartotta meg választási beszédét Sopronban, nagy közönség jelenlétében. Behatón foglalkozott beszédében a magyarországi kisebbségi kérdéssel és hangzott: hozzá kell szokni ahhoz, hogy nem magyar ajkú állampolgárok is élnek a magyarok között, akiknek felfogását épp úgy tiszteljen kell tartani, mint a sajátjukat. Majd beszédét így folytatta:

— Szerintem olyan politikát kell folytatni, hogy barátaink megbízzanak bennünk a jövőben is, mint ahogyan mi is megbízunk bennük. Barátaink alatt elsősorban a tengelyhatalmakat érttem. Függetlenségünket senki sem fenyegeti — folytatta beszédét Csáky gróf, — de azt fegy-

verrel védenünk meg, ha akadna nép, amely megkísérelné azt veszélyeztetni. A baráti német birodalom a magyar hazát szentnek tartja és sértetlennek a függetlenségét. És Hitler birodalmi vezér nem szokott a szavával játszani.

Beszédének további részében a magyar külügyminiszter megemlékezett arról, amint mondta, őszinte magyar reményről, hogy Jugoszláviával is megteremtse a baráti kapcsolatokat és a magyar kormány többször kívánatosnak jelezte, hogy a szomszédos Romániával is valami türelmi időszak és megértés jöjjön létre. Ezután kijelentette Csáky gróf, hogy a tengelyhatalmakon kívül Magyarország elsősorban Lengyelországgal kívánja fenntartani a legjobb barátságát.

VI. György angol király találkozni fog az olasz trónörökösrel

Londonból jelentik: György angol király amerikai útja után hamarosan Belgiumba is el látogat és itt állítólag találkozni fog az olasz

trónörökösrel, akivel megbeszélést kíván folytatni az angol-olasz viszonyról.

A szovjetkormány válaszolt az angol jegyzékre

A lengyelek befejezett tényektől tartanak a danzigi kérdésben

Varsóból jelentik: Mint ismeretes, a legutóbbi politikai események során felmerült a terv, hogy Anglia és a Szovjet szerződést kössék egymással. Ez a szerződés csatlakozna ahhoz a szerződési sorozathoz, amelyek állomásai az angol-lengyel, az angol-román és az angol-török egyezmény voltak. Hosszabb ideig tartó tárgya-

lások London és Moszkva között nem hoztak eredményt. Az angol kormány minden javaslatára a szovjetkormány ellenjavaslatot terjesztett elő. Mint most Moszkvából jelentik, a legutóbbi angol javaslatokra a moszkvai angol nagykövetség ma nyújtották át a szovjetkormány válaszáat.

A varsói kormány kész tárgyalni Danzigról

Hivatalos helyen kijelentik, hogy minden kísérlet, amely Danzigban a jelenlegi helyzetet megváltoztatná, a teljes készütségben álló lengyel haderő azonnali beavatkozását vonná maga után. Erre a nyilatkozatra azért van szükség, mert a Danzigból érkező hírek szerint az ottani nemzeti szocialista párt vezetősége bizonyos reményeket táplál Lengyelország békülékeny magatartása tekintetében. A lengyel álláspont az, hogy Danzig ügyében Varsóval tárgyalni kell, az egyoldalúan befejezett tényeket azonban Lengyelország nem hajlandó elfogadni.

Pünkösdkor írják alá a német-olasz katonai egyezményt

Rómából jelentik: Mackensen német követ ma Berlinbe utazott a német-olasz katonai egyezmény aláírásának előkészítése végett. Valószínű, hogy az aláírás pünkösdkor fog megtörténni.

Hitler kancellár hétfőn inspekciós körútra indult Németország nyugati erődítményi vidékeire.

Még egy utolsó kérdés születésének 375. napján: meddig terjed még Shakespeare művének, életének — a legendának — rugalmassága? Valamit minden színpad újra ad belőle. Romeo és Júlia egy berlini színpadon forró romantikával telt meg, a felfokozott, dekadens érzelmek tüzevel: vörös-arany villogás volt. A filmen, megkurtítva, kivonatolva, légiés és elosztó lett, mintha Botticelli álmodta volna meg. Melyik az igazi? Berlinben Angela Salloker, magasra csavart, tulfűtött szaválásával — a filmen Norma Shearer desztillált szépségével — a könyvben egy modern Júlia? Soha nem tudja meg sen-

ki. Shakespeare-t nyugodtan adhatják frakkban, zárt színpadon vagy Hamlet dániai kastélyának szabad ege alatt: a mű, a tanítás ugyanaz marad. Izgatni fog, nevelni — átítatja a fantáziát és a nyelvet, a gondolkodásmódot és az érzelmeket. Senki sem szabadul hatása alól.

A legenda pedig él. Egyszer megnyílik egy rejtett könyvtár, egy jövőző Madame Longworth-Chambrun felfedi az utolsó titkot is élete elől, — de Shakespeare sem változik. Goethe azt írta egyik tanulmánya címében: „Shakespeare und kein Ende“. Ma se mondhatni mást: Shakespeare örökkön él.

Ünnepéves bemutató a SCALA-ban

Szardán kerül bemutatása Cronin világhírű regénye, az utóbbi évek legnagyobb irodalmi szenzációja. Többszöri betiltás után újból engedélyezve!

RÉZTÁBLA A KAPU ALATT (Citadella)

King Vidor rendezésében, főszerepben: ROSALIND RUSSEL, ROBERT DONAT. Tekintve a megnyilvánult rendkívüli érdeklődést, jegyek keddtől kezdődőleg már előre válthatók. — Pénztár d. e. 11 és d. u. 4-től

Nagy vihar Deanna Durbin eljegyzése körül

Az igazgatóság meg akarta tiltani, hogy férjhez menjen

Hollywoodból írják: Kíméletesen közeljük a meggyötört idegzetű Európával, hogy Hollywoodnak óriási szenzációja van. Louella O. Parsons, a Hearst-lapok úgynevezett „mozi-kolumnistája” ki-pattantotta, hogy

Deanna Durbin legközelebb férjhez megy.

A hír úgy került nyilvánosságra, hogy Deanna Durbin több este egymásután együtt látták Paul Waughn fiatal producerrel a Bublichi című hollywoodi orosz vendéglőben. Rövidesen elterjedt a híre, hogy a fiatalok eljegyezték egymást. Elsősorban az Universal vezérkara hördült fel, amely természetesen azt az anyagi értéket féltette Deanna Durbin esetleges férjhezmenetelével, amely a birtokállományában levő bakfideált rombolta volna az a nézők milliói szemében. Az Univerisulnak semmiesetre sem volna érdekében, hogy Deanna Durbin, aki fiatal amerikai lány ideális típusa a mozivásznon, máris férjhez menjen, máris: amikor a még benne levő milliókat nem szüretelték le.

Az Univerisul rendkívüli

igazgatósági ülést hívott össze, meg akarták tiltani Deanna Durbinnek, hogy a fiatal Waughn-nel a jövőben összejöjjen.

Európai füllel ez kissé túlzottan hangzik, de Hollywoodban ez így van: ha két embernek az együtt-léte ellenkezik a gyár üzleti érdekeivel, akkor a barátságukba fűzzel-vasall beleavatkoznak és nem riadnak vissza a legdrasztikusabb eszközöktől sem, hogy elválasszák őket egymástól. Az Univerisul igazgatósági ülésén Joe Pasternak mentette meg a helyzetet és arra való hivatkozással, hogy ő fedezte fel tulajdonképpen Deanna Durbin, követelte, hogy hagyjanak békét a kislányok és ne avatkozzanak bele ebbe a szent magánügyébe.

— Abszurdum, — mondotta Pasternak, — hogy megtiltsák egy fiatal lánynak azt, hogy egy fiatal barátjával találkozzék. És hiába is tiltanak meg, mert ha úgy érezné, hogy találkoznia kell Mr. Waughn-nel, akkor titokban is találkozna vele. Minden nő azt tenné, akár híres filmszínész az illető, akár csak egy gyári munkaslány...

Deanna Durbin édesanyja is nyilatkozott: a sajátokán:

— Nem látom be, hogy Deanna, aki 17 éves e pillanatban, miért nem menjen el esténként néha táncolni a pártjával. Elvégre egy 17 éves normális fiatal lánynak joga van hozzá, hogy szórakozzék is egy kicsit, pláne, ha annyit dolgozik, mint az én lányom. Különbön is ismerem Mr. Waughn-t és úgy találom, hogy ő nagyon kellemes, kedves fiatalember és ha Deanne el akar vele menni este táncolni, részemről semmi kifogás sincs ellene. Szerintem

szégyen, hogy ennyire felizgatják magukat a gyárban két fiatal embernek a barátságai miatt.

— No és hogy gondolkozik Deanna a dolgról? — kérdezte az újságíró.

— A lányom azt mondta nekem, — felelte az édesanya, — hogy ők Waughn-nel sohasem beszéltek házasságról és mindaz a pletyka, ami ekörül forog, az merő kitalálás. Őket lepte meg legjobban, amit róluk kitaláltak. Nem szeretném, ha valamilyen ádáz színházi vagy mozi-mamának tartanának és márcsak azért sem szólnék bele ebbe az ártatlan dologba.

A „New York Journal and American” meginterjúvolta Deanna Durbin gavallérját is, aki nagyon érdekesen nyilatkozott a dolgról. Ezeket mondta:

— Sohasem vennék el egy leányt, aki ennyire gazdag s pláne aki annyival gazdagabb, mint én. Addig legalább semmiesetre sem, amíg nem tudnék magamnak olyan pozíciót teremteni, hogy ugyanolyan jó életet tudjak biztosítani neki, amilyent a saját keresetéből ő máris tud biztosítani magának. Nincs a világon lány, akik jobban szeretnék, mint Deannát, de eszemágában sincs, hogy megkérjem a kezét, amíg nem csináltam magam is legalább ugyanolyan karriert, mint ő.

Tipikus hollywoodi eset, tipikus hollywoodi szenzáció...

Nem hasonlítható össze!

Az „ASPIRIN” 40 esztendeje, bebizonyította felülmulthatatlan tulajdonságait. Ezt a világhírt akarják a különféle pótkészítmények kihasználni, azonban az „Aspirin” hatóképességét és ártalmatlanságát utolérni soha sem fogják!

ASPIRIN
TABLETTA

csak a »Bayer« kereszttel valódi!

A munkaügyi miniszter Resicán

Kétszáznál több alkalmazott kitüntetése, akik harmincöt évet meghaladó idő óta állanak a Resica-művek szolgálatában

Resica, amely tizenhatezer vassal, acéllal és szénrel dolgozó emberi kézpár révén a Bán-ság legnagyobb munkatelepe, vasárnap a megbecsült munka ünnepét ülte. A teremtő munkának kétszázhuszonegy olyan bajnoka — tizenhat tisztviselő, tizenkilenc altiszt és százkilencvenkét munkás —, aki

harmincöt esztendőnél hosszabb idő óta áll a Resica-művek szolgálatában, részesült elismerő kitüntetésben.

A lélekemelő ünnepségen jelen volt Ralea Mihai munkaügyi miniszter, Giurgiu volt munkaügyi államtitkár, Orghidan, a Resica-művek igazgatótanácsának tagja, mint a bucarestii központi igazgatóság megbízottja. Temesvárról Ciupe Gheorghe dr. királyi helytartósági vezérttkár, Pacha Ágoston dr. katolikus megyéspüspök, Baltescu Ion dr. svéd konzul, a Resica-művek igazgatója, Faur Liviu miniszteri vezérigazgató, Bottez Gheorghe munkaügyi vezérfelügyelő, Waltner József dr. kanonok, Hanes Traian munkaügyi felügyelő, Alexandrescu iparfelügyelő-ségi mérnök, Conciatu Iancu az újságíró céh elnöke, Sárkány Gábor, a Romániai Kisebbségi Újságíró Szervezet elnöke több újságíróval, továbbá Oravicáról Seracin ezredes-prefektus, valamint a Resica-művek resicai vezetősége és számos más előkelőség.

Dél előtt kilenc órakor a görög keleti román templomban istentisztelet volt, amelyet nagy papi segédlettel Eremia Pavel dr. főesperes tartott. Utána az ünnepölő közönség az ezer főnyi közönség befogadására alkalmas modern munkásmoziba vonult, ahol Blajovjan polgármester üdvözölte Ralea munkaügyi minisztert és a vendégeket.

Orghidan, a Resica-művek igazgatótanácsának tagja, a központi igazgatóság nevében tartott beszédében ismertette a gyártelep történetét.

Resicán az első vasolvasztó kemence már 1777-ben működött és ebből a szerény kezdetből fejlesztette ki a különböző nemzeti

Faji különbség nélkül a teremtő munka szolgálatában

Ralea munkaügyi miniszter mondotta el azután nagy beszédét. Utalt arra, hogy amióta utoljára Resicán járt, azóta megvalósította a céltörvényt és a munkások aggkori biztosítását, valamint felemelte a betegpénztári illeteket.

Szép példáját szolgáltatták az együttműködésnek a Resica-művek alkalmazottjai. Soha nincsen köztük szó etnikai származásról, mert min-nyan

faji különbség nélkül mind derék, lelkiismeretes munkát végeztek és végeznek.

A gyár munkásai nem érzik magukat kényszer-munkára elítélteknek, mert mindannyian örömmel végzik a köz és az ország érdekében felad-ukat, amely nekik és családjaiknak megél-letést biztosít. A mai ideges világban az itteni munka nyugodtsága és állandósága biztosítja a jövőt és a fellendülést. A munkásokat kitar-tás és a vállalat iránti hűség tölti el. Bejelentet-te, hogy a kitüntetettek valamennyien a vállalat érmein kívül

megkapják a Munka és Hűség érdemrend különböző fokozatait is.

ségü munkások szorgalma a mai hatalmas ipartelep.

Méltatta azután Ralea munkaügyi minisztert aki a munka előrehaladása terén új utakat je lölt ki. Beszédét a király Öfelsége és Mihai nagy vajda életetésével végezte.

Popp Alexandru, a gyár resicai főigazgató ja rámutatott arra, hogy a vállalatnak igen sol régi alkalmazottja van, ami azt bizonyítja, hogy

a Resica-műveknél ősi hagyomány a mun-kaadó és munkás közötti jóviszony.

Azután a létesített munkásjóléti intézményeket ismertette.

Pacha Ágoston dr. püspök románul, magya rul és németül elmondott szavaiban kifejtette hogy a kitüntetett munkások, amikor maguké-ri és családjukért dolgoztak, egyben

a köz érdekében is hasznos munkát végez-tek.

Isten áldását kérte rájuk és hozzátartozóikra. Ciupe Gheorghe dr. helytartósági vezértit kár hangsúlyozta, hogy a munkában való biza lomból fakad az ország jövője és a helytartóság üdvözlését tolmácsolta az ünnepelteknek.

Fleischhacker Károly igazgató, az ünnepel tek nevében kifejtette, hogy a vállalat kétszáz huszonegy alkalmazottja boldog, amikor hosz szu éveken át lelkiismeretesen végzett munkájá- nak megbecsülését látja.

Bernau Ioan, a vasmunkások céhének elnö ke és Sturza Ioan gyári inas rövid felszólalás után Gherman volt képviselő beszélt. Rámuta- tott arra, hogy Resicán

a munkások között sem a békében, sem a háboru után nem volt érezhető nemzetiségi és vallási különbség,

hanem csak kölcsönös szeretet, ami ezt a hatal- mas munkássereget nagy családdá tette. Ez a nagy munkáscsalád, amelyben a munkások nem változnak egyre-másra, hanem állandóan a hely- lyükön maradnak, hozta meg a vállalatnak az eredményeket.

Gondolt azonban nemcsak a mostani munkások- ra, hanem azokra is, akik már képtelene- k dolgozni és közbenjárni, hogy a vállalat felemelje egykori munkásainak társáda-nyudíjait.

Orghidan igazgatótanácsi tag bejelentette, hogy megkezdik a kitüntetettek szétosztását. Kö- zölte egyuttal, hogy Fleischhacker Károly igaz- gató lemondott a neki szánt pénzjutalomról és a többi igazgató pénzbeli hozzájárulásával

háromszázötvenezer leies alapot létesített, amelyen Stájerlakan a gyár inasai számára üldülőt építenek.

Azután megkezdődött a kitüntetettek kiosztása. Valamennyien emlékérmét — amelyet Beck Emil szobrász tervezett — oklevelet és modern ezüst- órát, továbbá pénzjutalmat kaptak. A tisztvis- lőknek huszonegyezer, az altiszteknek tizenötezer a munkásoknak tízezer leit nyújtottak át zári borítékban.

Délben az Oltenia-teremben a kitüntetettek tisztelőtérre bankett volt, amelyen Ralea minisz- ter mondotta az első felköszöntőt a királyra. Utána még több beszéd hangzott el a munka dicsőségéről.

DÉLIHIRLAP

automatatelefon száma: 28-10.

Az angol néplélek forradalmi átalakulása

Miért tekintik Angliában az angol történelem legnagyobb fordulatának a hadkötelezettség bevezetését?

Londonból írják: Az angol hadsereg máról-holnapra az egész nép érdeklődésének homlokterébe került. Ez egészen újszerű jelenség Nagy-Britanniában. A világháború éveitől eltévelyedve, az angolok nem sokat törődtek hadseregükkel. A világháborút viszont csak „kivételes állapotnak” tekintették és az érdeklődés és lelkesedés a katonai ügyek iránt, mely csak a világháború kitörésekor ébredt fel és mihelyt a fegyverszünet végetvetett az ellenségeskedéseknek, nyomtalanul elült. Tártyilagosan megállapítható, hogy az angolok voltaképpen sohasem voltak oly büszkék a hadseregükre, mint a többi európai nemzetek, inkább csak „szükséges rossznak” tekintették a katonaságot.

A ZSOLDOS HADSEREG FENNTARTÁSÁNAK OKA.

Amikor a többi európai államok egymásután rátértek a védkötelezettségre, Anglia kitartott a zsoldos hadsereg alapelve mellett. Csökönös ragaszkodásuknak mindenekelőtt lélektani okai voltak. Az angol nép szabadságra nevelt természeté még a kényszer legenyhébb formái ellen

is lázadzik. Viszont más tárgyilagosabb okok is közrejátszottak abban, hogy Anglia kitartson a zsoldos hadsereg mellett. Nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy az angolok páratlan biztonságban éltek a maguk szigetén és a kelleténél jóval tovább meg voltak győződve arról, hogy egy esetleges támadás visszaverésére teljesen elegendő ellenállhatatlan flottájuk.

A hadsereg, mióta csak Angliából kifejlődött a brit világbirodalom, mindenekelőtt az imperium összetartására szolgált. Feladata nem annyira a tengervidéte anyaország védelme, mint a tengerentúli birtokok ellenőrzése és felügyelete volt. A brit hadsereg jelentős része idegen világrészekben állomásozott. Erre a célra azonban a kontinentális mintára szervezett hadsereg aligha lett volna alkalmas. Hogyan is lehetett volna a rövid katonai szolgálatra kötelezett fiatalbereket Afrika és Ázsia legtávolibb részeibe irányítani, ahol hosszú esztendőknél hosszabb időt kellett tölteniük. Gyakran előfordult, hogy az Indiába küldött angol katonák talán egy évtizedig sem látták viszont hazáját.

A biztonság illúziója

Miután a katonában nem az anyaföld és a nép millióinak védelmezőjét látták, hanem a brit imperializmus világszolgálatot teljesítő hivatásos rendőrt, hiányzott a közvetlen lelki kapcsolat polgárság és katonaság között. Hosszu évtizedeken keresztül javarészt olyanfajta fiatalberek álltak be katonának, akik tehetség és szorgalom híján más foglalkozási ágakban nem boldogultak. Ez elsősorban a legénységre áll, de még a tisztikar sem kapta a legjobb emberanyagot. Persze Angliában is voltak katonacsaládok, ahol apáról fiúra öröklődő hagyomány volt a „királyért és hazáért” való szolgálat, de a tisztikar számottevő része olyan elemekből került ki, melyek más „produktívabb” tevékenységre nem bizonyultak alkalmasnak.

A napoleoni háborúk óta a megingathatatlan biztonsági illúziókban ringatózó Anglia alábecsülte a hadsereg jelentőségét és a polgárosodás büvkörében jóval többre értékelte a politikai, közigazgatási, vagy éppenséggel gazdasági tevékenységet, mint a katonai hivatást. Csak a flotta volt kivétel az angolok szemében. A flotta mindig mint a világbirodalom tulajdonképpeni fenntartója és őre élt a képzeletben. A flotta a brit világbirodalom első védelmi vonala volt.

Még 1905-ben is hangsúlyozta Balfour miniszterelnök, hogy Nagy-Britannia és tengerentúli részeinek védelmét mindenekelőtt a hajóraj látja el, a hadsereg pedig csak arra szolgál, hogy Európán kívüli állomáshelyein a rendfenntartás munkáját lássa el, vagy szükség esetén expedíciós hadseregeként gyorsan egyik helyről a másikra legyen átcsoportosítható.

A KATONAI ERÉNYEK NEM PÓTOLJAK

A KIKÉPZETT HADSEREG HIÁNYÁT.

A zsoldos hadseregnek brit szempontból kétségtelenül sok előnye, de legalább ugyanannyi hátránya volt. A brit hadsereg mindenekelőtt nélkülözte a kiképzett tartalékot, hiszen amikor a zsoldos katonák hosszú szolgálat után leszereltek, már legfeljebb mint népfelkelők jöhetnek számításba. Ezenkívül jóval kevesebben is voltak ahhoz, hogy ellensúlyozhatták volna védkötelezettségen alapuló kontinentális hadseregek sokszázszemélyi kiképzett tömegeit. Erre azonban nem is törekedtek az angolok, sőt, tudatosan kivonták magukat a nagyhatalmak fegyverkezési versenyéből. Egészen a világháborúig erőfeszítéseket mindenekelőtt a flotta fejlesztésére fordították és megelégedtek azzal, hogy tengeri hegemoniájukat biztosítsák.

Ilyen körülmények között egyelesen bámu-

latra méltók a brit hadsereg háborús teljesítményei, de a legkiválóbb katonai erények sem pótolhatták a hareképes, kiképzett hadsereg hiányát. Hadseregét Anglia voltaképpen csak a háború alatt szervezte meg és ezért késett átütőerejű beavatkozása. Igaz ugyan, hogy lord Haldane, a háborúelőtti idők legkiválóbb hadügyminisztere az önkéntességre alapuló Territorial Army megalapozásával igyekezett gondoskodni arról, hogy a zsoldos hadseregnek kellő utánpótlása legyen. Mivel azonban a polgári légkör-

ben nevelkedett angol fiatalság nemigen lelkesedett az önkéntes katonai jelentkezésért és Haldane reformterveit a különböző kormányok csak immel-ámmal hajtották végre, a világháború kitörésekor a területiális hadsereg is csak kezdetleges állapotban volt.

A BÉKESZERZŐDÉSEK TANULSÁGAI.

Mindebből tanulhattak volna az angolok. Csak hogy a háború után elfogult rövidlátás kekedett felül. Azt hitték, hogy a békeszerződésekkal minden időkre biztosították a békét és nem ismerték fel a diktatórikus szörnyű következményeit. Az angol biztonságérzetet a Zepelin támadások átmeneti pánikja után még csak jobban fokozódott. Vajjon kitől is féltettek volna? Németországot — úgy hitték — hosszú időre „elintézték”. Franciaország hitveses szövetségesként egybe volt fűzve a brit birodalom érdekeivel. Olaszország, mint katonai hatalom, alig jött tekintetbe, Oroszország a forradalmak és a bolsevizmus sorozatos érvágásai miatt a végtelemségig meggyöngölt. „Leszerelés” volt az idők szava.

Csak ha mindezt tudjuk, foghatjuk fel az Angliában most bekövetkezett változás jelentőségét. Tulzán nélkül mondhatnók, hogy az új angol véderőtörvények az angol kormányzat és az angol néplélek forradalmi átalakulását bizonyítják. Egy évszázad egész gondolatvilágát vetették el maguktól az angolok és teljesen új elveket fogadtak el a kor elodázhatatlan követelményeként. Pár hét alatt megtanulták, amit évszázadokig nem hittek, hogy szükségük van a védkötelezettségen alapuló hadseregnek.

Egy hónap alatt a területiális hadsereg köteleibe több önkéntes jelentkezett, mint az egész 1936-os esztendő folyamán. A nemzetközi viszonyok annyira előkészítették a talajt, a védkötelezettség bevezetésére, hogy ez a reform — talán az angol történelem legnagyobb fordulata — minden komoly ellenállás nélkül volt megvalósítható. Nagy-Britannia helyzete néhány hónap alatt többet változott, mint egy évszázad során. Az angol nép minden konzervatív beállítottsága ellenére nem vonhatta ki magát a következmények alól.

A brit imperium voltaképpen számottevő hadsereg nélkül alakulhatott ki. Még kifejlesztésénél és kiépítésénél sem volt szükség számottevő katonai hatalomra. Most azonban mindez megváltozott. A csatorna többé nem választja el Angliát Európától. Az angolok ugylátják, hogy imperiumukat nem a tengerentulom, hanem az európai kontinens kell megvédeniök.

Egymillió lei költséggel tüdőbeteggondozó intézet létesül Temesvárott

Strat Gheorghe tanár, aki a romániai munkásjóléti intézményeknek a munkaügyi miniszteriumban működő ügyosztálya élén mint vezérigazgató áll, vasárnap Resicán, hétfőn délelőtt Temesvárott, délután pedig Aradon tartózkodott. Alkalmunk volt beszélni Strat vezérigazgatóval, aki megszabásu terveiről többek között a következőket mondotta:

— Nemcsak az a fontos, hogy az ország határainak védelme szempontjából betoneroditményeket építsünk, hanem az is, hogy a dolgozó munkásság számára a jólét, a boldogulás és a megelégedettség eroditményeit létesítsük. Ez azzal érhető el, hogy a munkások meglevő jóléti intézményeit fejlesszük, újakat teremtsünk,

a munkások életszínvonalát, gazdasági és kulturális törekvéseit fokozzuk és kielégítsük.

A munkások életét olyanná kívánjuk tenni, amint az a nyugati államokban; biztonságossá és méltányos keresetűvé a munkahelyen. Azt akarjuk, hogy azok az intézmények, amelyek a munkások érdekeit szolgálják, fokozott mértékben teljesíthessék feladatukat, azt akarjuk, legyenek meg a munkásoknak a maga tiszta szórakozásai, színháza, mozija, sportja, könyvtára, ismeretterjesztő előadása, végül odahaza családja körében tiszta és kényelmes, egészséges otthona.

— Gondot viselünk a munkás egészségére

Tüdőbeteggondozó intézményekre harminc-

millió leit szántunk. Ilyen intézeteket egy-egy millió lei költséggel létesítünk Temesvárott, Aradon, Nagyváradon, Szatmárott, Resicán, Brassóban és más városokban.

Munkáskórházak emelésére ötszázmillió leit fordítunk. Többek között a mostani avult kórház helyett Resica is kap új kórházat, amelyben százötvennégy beteg számára lesz hely és amelyet a legmodernebb felszereléssel látunk el.

Kulturális célokat szolgáló munkásothozókat építünk Temesvárott, Aradon és más városokban.

Harmincegy millió leiert vásároltunk orvosi műszereket, száz millióért pedig gyógyszereket. Kétszázötven millió leit költünk különböző helyeken még ebben az esztendőben munkáslakások építésére, amelyeket őszkor, Szent Demeter napján adunk át egyes munkásoknak, akik azok árát csak csekély részletben törlesztik.

A miniszteri vezérigazgató elmondotta, hogy hánsági utjának célja volt a resicai, temesvári és aradi munkásjóléti intézmények tanulmányozása és az, hogy a helysínben lássa, mi ezen a téren még a teendő. Nyilatkozatát ezzel fejezte be:

— Tervszerűen dolgozunk. A munkások szociális és társadalmi helyzetét teljesen újjáalakítjuk. Az az elv vezérel, hogy aki dolgozik, az legyen megelégedett és jókedvű.

RIVOLI
a nagyfilmek
mozija

A FEKETE SAS

II. RÉSZ

Paramount-hiradó

bemutatója

Előadások 3, 5, 7, 9

A keddi májusi ájtatosság a temesvári templomokban

A püspöki székesegyházban kedden este hét órakor német ájtatosság és német szentbeszéd lesz, tartja Schulter Antal dr. A belvárosi plébániatemplomban kedden este nyolc órakor magyar ájtatosság, szentbeszéd nincsen. A gyárvárosi plébániatemplomban kedden este hét órakor magyar ájtatosság, szentbeszéd nincsen. Az erzsébetvárosi plébániatemplomban egész héten át minden este félnyolc órakor ájtatosság és utána magyar nyelvű konferenciabeszédet tart Pater Kolozs Ráduly dévai ferencrendi atya. A józsefvárosi plébániatemplomban kedden este negyednyolc órakor magyar ájtatosság és magyar szentbeszéd, tartja Frigyer Iván kisodai plébános. A józsefvárosi zárdatemplomban hét óra-

Grippa, Hülés és Nevralgiák ellen

JAWOL

kor ájtatosság. A mehalai plébániatemplomban kedden este félnyolc órakor német ájtatosság, szentbeszéd nincsen. Magyar szentbeszéd csütörtökön lesz.

va tartják Nagyszentmiklós és Németszentmiklós területén, ami a két egybeépített községben nem ütközik nehézségekbe, a vásárosok jóvedelmén pedig természetesen megosztanak.

Es most szálljunk be harmadszor is Wells időgépebe és térjünk vissza a jelenbe.

Nagyszentmiklós 1927-ben átiratot intézett Németszentmiklós községhez, amelyet értesített, hogy

a vásárt ezentúl saját maga rendezi meg és a jóvedelemen nem osztózik.

Hivatkozott arra, hogy a vásártartási jog kizárólag Nagyszentmiklós illeti meg, mert bárha az okmány tévedésből csak Szentmiklós emlit, azt eredetileg Nagyszentmiklós kérte és annak küldöttsége is hozta haza a privilégiumot Bécsből.

Erre kitört a két szomszédközség között a háború.

Németszentmiklós Schmitz Ferenc dr. ügyvédet választotta a maga vezérbajnokának, Nagyszentmiklós pedig Pentia Aurel dr. ügyvédet. A két ügyvéd a bíróságok prondján vívja évek óta egymással a küzdelmet.

A bajjívásban eddig Németszentmiklós előharcosa van előnyben,

mert érvfegyvereivel, amelyek elé Pentia dr. az elsárgult királyi pátenst tartotta pajzsnak, hátraszorította Nagyszentmiklós bajnokát, mire úgy a törvényszék, mint pedig az ítélőtábla kimondotta, hogy ha Nagyszentmiklós száz éven át osztozott a vásárok jóvedelmén Németszentmiklóssal, ezzel elismerte a hiányos okiratból kifolyólag ennek részleges jogát és így osztoznia kell a jövőben is, sőt

meg kell fizetnie az 1927-ben történt demars óta elmult tizenkét esztendőn keresztül elmaradt részesedést is.

Pentia Aurel dr. Németszentmiklós képviselője azonban ebbe nem megy bele. A küzdelmet még nem tartja elveszítettnek. Ujabb párbajt akar vívni új prondon és a semmitőszéket kívánja döntőbíróknak. Bizakodik, hogy ott a döntő győzelem az övé, illetve az ő képében Nagyszentmiklósé lesz.

Két ikerközség háborúskodása egy királyi adománylevél miatt

Hajdani Habsburg uralkodó látogatása Temesvárott — A megígért vásártartási jog — A csalafinta bíró ügyes sakkhúzása száz év előtt és ennek mai következményei

Nem egyszer hallottunk olyan esetet, amikor két szomszédos község a köztük felmerült vitás ügyet országok példájára erőszakkal igyekeznek elintézni. Az ilyen szomszédközségek a szó szoros értelmében háborút viselnek. A férfénp kivonul a határba és ott kaszával, löccsel és más szerszámmal egymásnak megy. A küzdelem rendszerint az egyik fél megfutamodásáig folyik.

Az a két temestorontáli község, amelyikről most szó van, háborúskodik ugyan egymással, de nem tetteleg, hanem csak szóval. Azt mondhatnók, hogy a háborúskodás diplomáciai téren folyik.

A két hadakozó község Nagyszentmiklós és Németszentmiklós.

Pedig olyanok, akár a számi ikerk: össze vannak nőve, össze vannak építve. Csak a bennszülöttek tudják, hol ér véget az egyik és hol kezdődik a másik. Az ucca egyik fele Nagyszentmiklós még, a másik fele már Németszentmiklós.

Miért tört ki a háborúskodás? Egy királyi adománylevél miatt, amelyről mindkét község azt állítja, hogy a pátenst nem a másik községet illeti.

Üljünk bele az időgépebe, amelyet H. G. Wells angol író képelelte szerkesztett és szálljunk vissza a multba.

Allapodjunk meg először 1817. végén. Ennek az esztendőnek alkonyán

II. Ferenc magyar király és osztrák császár felesége kíséretében ellátogatott a Bánságba és két napig Temesvárott is időzött.

Miután megfelelő kincstári épület nem állott rendelkezésre a felségek vendégek elhelyezésére, szállásukat a Trombitás vendégfogadóban rendezték be, amelyből később a Hungaria-szálló lett, ma pedig az épület a Resica-művek temesvári igazgatóságának otthona.

II. Ferenc Temesvárott sok küldöttséget fogadott. Többek között Nagyszentmiklós — akkor még Szerbszentmiklós volt a neve — küldöttsége is jelentkezett és vásártartási jogot kért. A király átvette a kérvényt és ígéretet tett annak méltányos elintézésére.

Most szálljunk be ismét az időgépebe és menjünk húsz évvel előre. II. Ferenc akkor már halott volt és utódja, V. Ferdinánd uralkodott. 1837-ben Nagyszentmiklós küldöttséget menezett Bécsbe Ferdinánd elé. A küldöttség emlékeztette a királyt, hogy dicső emlékeztető előd-

a községnek vásártartási jogot ígért, amelyet azonban elfelejtett megadni.

Ferdinánd, aki jólelkű, egyszerű ember volt királyi méltóságában is, megfogta a nagyszentmiklói bíró kabátjának legfelső gombját, kedélyesen morzsolgatta azt ujjai között és jókedvűen kijelentette:

— Amit az egyik király megígért, azt a másik király teljesíti.

Azután személyesen kiáltott át a kancelláriába:

— Allítsátok ki a bánsági Szentmiklósnak az adománylevelét, hogy joga van vásártartani. Még ma készítsétek el az okmányt és adjátok be aláírásra. Sürgős, mert a szentmiklósiak haza akarnak indulni.

A küldöttség boldogan érkezett haza a pátenstsel.

Az örömben azonban hamarosan egy kis üröm vegyült. Megtudta a dolgot Németszentmiklós és kijelentette, hogy a vásártartási jog az övé. A német-szentmiklói csalafinta bíró ugyanis kiszáglasztta, hogy

az adománylevél csak Szentmiklós emlit anélkül, hogy megjelölje, melyik Szentmiklósról van szó.

Erre építette Németszentmiklós a maga jogát. Nagyszentmiklós be akarta bizonyítani, hogy a jog az övé és előszedte az adománylevelet tokjából. Amikor kigöngyölték, megrökönyödve látták, hogy a vásártartási jogot Szentmiklós számára állították ki, nem pedig Szerbszentmiklós nevére, mint akkoriban Nagyszentmiklóst hitták.

Biz ez baj volt. De nem látszott tanácsosnak a dolgot Bécsben megpizskálni, mert ott esetleg megharaguszna és a vizálynak úgy vetnek véget, hogy a vásártartási jogot egyszerűen visszavonják. A gordiusi csomót falusi bölcseséggel úgy oldották meg, hogy

mindkét Szentmiklós részesedjék a vásártartás áldásaiban.

Akként határoztak, hogy a vásárokat felvált-

A Korvin szövetkezet közgyűlése eredményes munkáról számolt be

A temesvári Korvin Általános Hitelszövetkezet Schickhoffer János elnöke alatt most tartotta évi közgyűlését, amely igazolta, hogy a szövetkezet a közönség javára eredményes munkát végez. Schickhoffer János elnöki megnyitójában utalt arra, hogy az elmult év végén a szövetkezetnek 1204 tagja volt, de azóta ez a szám már emelkedett. A befizetett üzletrészek értéke egy millió 114.035 leit tesz ki. A takarékbetétek az elmult év folyamán emelkedtek, de az év végéig ismét visszaestek úgy, hogy az elmult év végén a betétek összege 735.431 lei volt.

Azután Becsky István mérnök előterjesztette a zárszámadást és a mérleget, amelyből kiűnt, hogy a szövetkezet nyereséggel zárta le az évet. Schickhoffer János elnök bejelentette, hogy huszonegyszer leit fognak kifizetni mint osztalékok és ennek az összegnek a szétosztására javaslatot is elő-

A zsidóság Anglia Palesztina-politikája ellen

Jeruzsálemből jelentik: A palesztinai zsidók az angol kormány új terve elleni tiltakozásként szerdán vagy csütörtökön villámsztrájkot kezdenek, amelyben Palesztina 550 ezer főnyi zsidó lakossága egységesen vesz részt. Ezzel egyidejűleg előterjesztik követeléseiket az angol gyarmatügyi hivatalban és kérik fogják, hogy ezeket juttassák el az angol parlament elé. A villámsztrájk egy napig tart. Utána a zsidók megkezdik az általános passzív ellenállást a mandátárius kormány ellen.

Az angoliai régi cionisták vasárnap nagygyűlést tartottak, amelyen élesen tiltakoztak Anglia palesztinai politikája ellen.

terjesztett, amelyet a közgyűlés elfogadott. Eszerint mindazok, akik 1937-ben kifizették üzletrészüket négy százalékot, akik az üzletrész összegének hatvan százalékát fizették be, három százalékot, akik 30—59 százalékot fizettek be, két százalékot kapnak, míg azok, akik üzletrészüket harminc százalékát sem fizették be, osztalékban nem részesülnek. A közgyűlésen három igazgatósági tagot is választottak, Molnár Károly, Fodor József és Arvay Rezső személyében, míg a felügyelőbizottság tagjai Becsky István, Patyi Péter és Nagy Vince Lajos lettek. Póttagoknak ifj. Csapó Sándort, Dominich Lászlót és Gradier Jánost választották meg. A költségvetés elfogadása után Ördög János, Engels Fülöp és Oberst Zoltán dr. felszólalása után a közgyűlés úgy határozott, hogy a szövetkezet által adandó

kölcsön legnagyobb összege nem haladhatja meg az ötvenezret leit,

míg a szövetkezet által igénybe vehető kölcsön legnagyobb összege nem lehet több félmillió leinél. Rohrer Károly tanár az erdélyi szövetkezeteknél működő ügyvezető „zsugori” osztályt ismertette és kérte, hogy a temesvári szövetkezet is indítsa meg a kötött időre szóló takarékosági mozgalmat és szervezze meg a „zsugori” osztályt. Arvay Rezső és Tóth Benjámin fokozottabb propagandára hívták fel a szövetkezet vezetőit és azt fejtették ki, hogy a szövetkezet igazi célját akkor fogja elérni, ha

a szövetkezeti mozgalomban a magyarság vagy nosabb rétegét is bekapcsolják.

A közgyűlés megbizta az igazgatóságot, hogy bizottságot alakítson, amely újabb tagok szerzésére törekszik.

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei: kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Amire nincs válasz...

Bucurestiből jelenti egy rövid híradás, hogy Voinescu Nicolae diák, aki egy liceum ötödik osztályába jár, revolverrel halántékon lötte magát és nyomban meghalt. A diák mindössze tizennyolc esztendő volt és megunt már az életet, mert mindössze néhány soros levelet hagyott hátra, amelyben minden frázis nélkül közli, hogy tizennyolc éves korára eleget volt már az életből. Semmi ezenkívül, sem bővebb magyarázat, sem a drámai cselekmény elkövetésének részletesebb megindoklása. Csak éppen annyi, hogy tizennyolc éves korára eleget volt az életből. A diákttragédiák mögött rendszerint romantikus ifjúkori szerelem, vagy tanári szigorúság szokott meghízódni, ezáltal azonban valamilyen érthetetlen lelki meghasonlás kergette a halálba az ötödikes gimnazistát. Vajjon mit és mennyit láthatott az életből, hogy már tizennyolc éves korára megundorodott tőle? Milyen események és történések alakították gondolkodását, hogy nem talált az önmagával folytatott tusából más menekvést, mint a revolvergolyót? Kérdések, amelyek megválaszolatlanok maradnak, mert Voinescu Nicolae magával vitte a választ a sírba.

KÉT NAPI KÉSEDELEMMEL ÖRKEZIK KANADÁBA A KIRÁLYI PÁR. Newyorkból jelentik: Az Empress of Australia gőzös, amely az angol királyi párt szállítja Kanada felé, két napi késéssel, szerdán érkezik meg hétfő helyett a kanadai kikötőbe, Quebecbe. A hatalmas gőzhajó ugyanis vasárnap ismét sűrű ködfelhőbe és jégzajlások közé került és emiatt kénytelen volt előbb lassítani, majd azután ismét megállni. Ottavában, Kanada fővárosában, rengeteg külföldi várja az angol királyi pár számára rendezendő ünnepeket. Már napokkal ezelőtt minden szállót, sőt minden magánházat is elfoglaltak, sőt, miután a férőhely kevésnek bizonyult, vonatokat kellett szállodáknak berendezni.

(—) **Marta királyi helytartó látogatása** a katolikus papnevelőben. Marta Alexandru dr. királyi helytartó vasárnap Demenesu Ion kabinetigazgató kíséretében több köztisztviselőt látogatott meg. Megtekintette a munkakamarát, majd megjelent a római katolikus papnevelőben és teológiai főiskolán, ahol Unterweger Lothár dr. kanonok üdvözölte. A helytartó megnézte a kispapok lakószobáit, tantermeit, könyvtárát és a kápolnát is, majd elbeszélgetett a teológusokkal. A királyi helytartó azután a román nőgyógyászati intézetet látogatta meg, ahol a növendékek éppen ebédeltek. A helytartó elismerését fejezte ki mindenütt a látottak fölött.

RÖGTÖNITÉLŐ KIHAGASI BÍRÓSÁG BUCURESTIBEN. Bucurestiből jelentik: A rendőrprefektúrán tegnap megnyitott a közlekedési, tisztasági és egyéb kihágások ügyében ítélkező bíróság. Ez a bíróság éjjel-nappal működik és a kihágás miatt előállított egyéneket nyomban megbünteti.

HALIFAX LORD MÉGIS ELUTAZIK GENFBE. Londonból jelentik: Halifax lord angol külügyminiszter végleg elhatározta, hogy a hét végén, szombaton, vagy vasárnap, elutazik Genfbe, hogy résztvegyen a népszövetségi tanácsülésen.

Május 16
Kedd
Nepomuki János,
Mózes, Tivadar

Vencel király akaratával, amiért a király megkínóztatta, majd összeláncolt kezekkel és lábakkal, felpeckelt szájjal 1393 márcus 20-án este kilenc órakor a Moldova folyóba dobatta.

1788 május 16-án született Rückert Friedrich német költő. Leginkább szonettet és lírai verseket írt, ezenkívül számos perza és hindu költeményt fordított németre.

1891 május 16-án halt meg Bratianu Ion, a nagy román államférfi. Nagy érdemeket szerzett a román fejedelemségek egyesülése körül. Bratianu Ion kezdeményezésére választották meg I. Carol fejedelemmé és később királlyá. Miniszterelnöksége alatt szakadt el Románia véglegesen Törökországtól és lett független királyság.

(—) **Elmaradt a temesvári ügyvédkamara közgyűlése**, amely vasárnapra volt kitűzve. Az ügyvédek azonban nem jelentek meg kellő számban és így a közgyűlés nem volt határozatképes. A közgyűlést így tekintet nélkül a megjelentek számára, május 21-én délelőtt kilenc órakor tartják meg.

(—) **Ezer gyermek áldozása a Józsefvárosban.** Megható ünnepséggel keretében meg végbe e hó tizennyolcadikán, Áldozó-csüörtökön, a Józsefvárosban a gyermekek első szentáldozása. Reggel félnyolc órakor kezdődik az ünnepi szertartás a józsefvárosi zárda kertjében. Pacha Agoston dr. püspök végzi az áldoztatást, akit a zárda kapujában Novotny Károly egyházmegyei elnök németül, az áldozás helyiségének bejáratánál pedig Metzger Márton dr. prépost-plébános magyarul üdvözöl. Kedvezőtlen idő esetén a szertartás a zárda disztermében meg végbe. Ezer-nél több gyermek járul a szentáldozáshoz és a püspök a felnőtteket is részesíti a szentségben. Az ájtatosságok alatt gyónatás is lesz. Megható képet nyújt majd, amikor a gyermekek hozzátartozóikkal együtt részesülnek a szentáldozásban.

(—) **Magyar iskolagyermek első áldozása Resicán.** Pacha Agoston dr. megyéspüspök vasárnap Resicán tartózkodott, az ottani plébániatemplomban Waltner József dr. kanonok, püspöki irodaigazgató, Lischerong Mátyás apát-plébános és két káplán segítségével délelőtt 9 órakor püspöki misét mondott. Mise közben a püspök huszonöt magyar gyermeket részesített első áldozásban, akikhez megható beszédet intézett.

(—) **A leánykongregáció ünnepi tagavatása.** A belvárosi katolikus plébániatemplomban vasárnap reggel nyolc órakor Plesz József kanonok-plébános kezeibe a belvárosi zárda harminc új kongreganistája ünnepélyes fogadalmat tett. A leánykongregáció ünnepi tagavatásán megjelentek az összes kongregációk tagjai, akik a mise alatt szentáldozáshoz járultak. Az ünnepélyes fogadalom után Wegling János apátkanonok magyar és német nyelven beszédet intézett a leánykongregáció új tagjaihoz, majd ünnepi misét mondott.

(—) **Halifax lord disz doktor.** Grenobleból jelentik: A grenoblei egyetem megalapításának hatszázadik évfordulója alkalmából Halifax lord angol külügyminisztert disz doktorrá avatták.

(—) **Nem történtek magyar csapatösszevonások a szlovák határon.** Budapestről jelentik: A Pester Lloyd erősen cáfolja az ABC című varsói lapnak azt a híradását, amely szerint magyar csapatokat vontak össze a szlovák határ mentén és hogy rövidesen sor kerül Szlovákiának magyar csapatok által való megszállására.

ESPERESI VIZSGÁLAT AZ ÚJ UNITÁRIUS EGYHÁZKÖZSÉGEKBE. Az unitárius püspökség megbízásából Barabás Miklós nagyenyedi unitárius esperes az elmúlt vasárnap tartotta meg szokásos esperesi vizsgálatát az újonnan alakult aradi és temesvári unitárius egyházközségekben. Az esperesi szék Temesvárott ült össze az istentiszteletet követően és Barabás Miklós unitárius esperes elnökletével a temesvári egyházközség részéről Gottárd Áron temesvári gondnok, az aradi egyházközség képviselőjében Sz. Jakab Géza aradi gondnok, a temesvári unitárius presbitérium tagjai, továbbá mindkét egyházközség egyházi gondozója, Nagy Zoltán unitárius lelkész vettek részt. Az esperesi vizsgálószék nagy megelégedéssel állapította meg az új egyházközségek természetes fejlődését és az egyházi főhatóságok további támogatásáról biztosította az eredményes egyházi szervezőmunka vezetőit mind a két egyházközségben. Kedden Nagyváradon tart esperesi vizsgálatot Barabás Miklós unitárius esperes, ahol az új egyházi tisztviselőktől veszi ki a hivatali esküt, majd Barla Dezső gondnokkal együtt folytatja le a szokásos évi vizsgálatot.

(—) **Török és görög gazdasági bizottság Romániában.** Constantából jelentik: Vasárnap délelőtt a Transilvania nevű motoroshajón megérkeztek a török és görög gazdasági bizottságok, amelyek a Balkán-szövetség gazdasági konferenciáján vesznek részt.

(—) **Hivatalos kölés az új postai díjszabásról.** A postafőnökség közli, hogy a régi díjszabások legnagyobb részét megváltoztatták. Az esetleges tévedések elkerülése érdekében a postafőnökség a következőket közli: A magániparban használt behajtott széli levelezőlapok, újabb intézkedés érvényben maradnak, ugyanigy továbbra is érvényben maradnak a jelenleg forgalomban levő levelezőlapok is. A nyitott borítékban küldött képes levelezőlapok díjszabása változatlan marad. Üdvözlő nyomtatványokra ugyanigy, mint a névjegykártyákra 1 leu postai és 50 bani repülőbélyeg ragasztandó. Névjegykártyákat tartalmazó borítékokra csak abban az esetben ragasztható 1,50 leues bélyeg, ha az nyitott és csak üdvözlést tartalmaz. Nyitott borítékokban küldött névjegykártya után tekintet nélkül a szövegre, 2,50 leu posta és 50 bani repülőbélyeg ragasztandó. A levelezőlapokra és levelekre csak a feladó neve, keresetneve, foglalkozása, lakása, telefonszáma, távirati címe, csekk számlájának száma írható, anélkül, hogy az reklámnak számítana.

(—) **Dr. Kovács Ernő** nőorvos rendelését IV. Fröhl-úca 40. alá (Brück-ház) helyezte át. Rendel. d. e. 10—12 és d. u. 4—7-ig.

(—) **SZÜLETÉSEK.** Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Franck Baldwin Hildebrand, Larc Pavel, Kaip László, Gale Emil, Susrean Mária, Teaha Doina.

(—) **Ismert filmművészek házassága.** Sándiegből jelentik: Barbara Stanwick és Robert Taylor ismert filmszínészek tegnap házasságot kötöttek.

(—) **A „VASÁRNAP”** legújabb száma vezető helyen a magyar katolikus élet két nagy veszteségéről számol be, amely Pazsitny Bonaventura dr. erdélyi minorita rendfőnök és Tóth Tihamér dr. veszprémi megyéspüspök, a világhírű egyházi író és hitszónok halálával érte. Részletesen ismerteti a lap a nemzetközi katolikus nőszövetség római világgongresszusának ügyrendjét és XII. Pius pápa szövegét. Az irodalmi részben Deszényi Béla novellája (Amerikai riport), Sik Sándor, Reményik Sándor, Rónay György, Agoston Jülán és Nagy Méda költeményei biztosítják ebben a számban is azt az emelkedett szellemiséget és erkölcsi nívót, amely a Vasárnapot az erdélyi folyóiratirodalom élvonalába emeli. Kulcsár M. László a százéves Luxemburgi író, Holló Ernő és Nagykarolyi Etelka karcolatai a modern életproblémák színes, eleven, mindamellet a lélek mélyéig megfogó tükrét képezik. A „Kultúra és élet” rovatban Kulcsár Kálmán az erdélyi magyar sajtó felelősségéről és a többségi néppel szemben elfoglalt álláspontjáról ad vázlatos, időszerű kritikát, Gáldi László: Két könyv Kosztolányiról címen értekezik a könyvromán vezető helyén; könyvkritikát ír még Szabó Dániel minorita teológiai tanár. Az időszerű karcolatok: Az albán királyné sorsa. Menyinyibe kerül a háború? Nyelvűvelés a sport terén, Deanna Durbin legújabb filmje. Francia pilóta — a lélek magaslatán. Ezáltal is szép illusztrációk díszítik a Vasárnapot, mely megrendelhető a kiadóhivatal útján: Arad, Bratianu ucca 2—4. Félévre 120 lei, példányonként 12 lei.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELEI SZOLGÁLTATA:

Kedden, május 16-án a szolgálati beosztás a következő:

A I. kerületben a Bratianu téren levő Götz gyógyszerház.

A II. kerületben a Badea Cartan téren levő Maszalis gyógyszerház és a Stefan cel Mare utcában Zeiner gyógyszerház.

A III. kerületben az Axente Sever téren levő Roxin gyógyszerház.

A IV. kerületben a Bratianu uccában levő Diana gyógyszerház.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerház és Ujkisodai Panajoth Ernő gyógyszerháza állandó éjszakai szolgálatot tart.

Mozsi

M Ű S O R:

KEDD, MÁJUS 16.

APOLLÓ: Szerená (angol film).
CAPITOL: „... ma este, Hotel Ritz” (angol film).

RIVOLI: Fekete Sas II. - ik rész (angol film).
SCALA: Szentpétervári fehér éjszaka (francia film).

Hősök napja

Az ország csütörtökön kegyelettel ünnepli meg a Hősök napját és megemlékezik a háborúban elesett katonákról. Dél előtt az Unirii-téren tábortábori mise lesz, amelyen megjelennek a katonai és polgári hatóságok képviselői, továbbá a különböző ifjúsági és társadalmi alakulatok. Míse után körmenet vonul a katonai temetőbe, ahol Dragalina tábornok-hadosztályparancsnok mond beszédet. Este kilenc órakor a katonaság fátylámenetet rendez.

(—) **Lakatos Ottó dr.** az erdélyi minorita rendtartomány új főnöke. Aradról jelentik: Néhány nappal ezelőtt elhunyt Pázsity Bonaventúra dr., az erdélyi minorita rendtartományi köztisztviselőben állott főnöke. A szerzetes-rend római rendi generálisa ideiglenes megbízatással Lakatos Ottó dr. aradi minorita plébános bízta meg a rendfőnöki teendővel. Lakatos Ottó dr. ezt a tisztséget a jövő év nyaráig tölti be, amikor összeül a rendi káptalan, hogy megválassza új főnökét.

(—) **CIGAREANU KÖZJEGYZŐ ÜNNEPLÉSE.** A nemrég királyi közjegyzővé kinevezett Cigareanu Liviu dr. ügyvédkamarai elnök tiszteletére barátai a Schnur-féle vendéglőben vacsorát rendeztek. A vacsorán több felszólalásban ünnepeltek.

(—) **Angliában is szélhámoskodott a Budapesti letartóztatott al-lord.** Budapestről jelentik: A valutaüggyészség érdekes értesítést kapott Londonból. Észert az angol fővárosban bűnvádi feljelentést adtak be a Budapestben őrizetbe vett al lord Hampton ellen. A feljelentés szerint Hampton egy dús gazdag londoni úrtól még hónapok előtt többszáz ezer pengő értékű ékszert csalt ki és azokkal Amsterdamba szökött. Amsterdamból jött azután Budapestre, ahol szintén sorozatos bűncselekményeket követett el.

(—) **A VOLT SPANYOL KÖZTÁRSASÁGIK NEM ENGEDIK HAZA A SPANYOL GYERMEKEKET.** Madridból jelentik: Nagy nyugtalanságot okoz a külföldre szállított gyermekek sorsa. Del Vayo a köztársasági kormány volt külügyminisztere utasította a külföldi megbízottait, hogy minden eszükkel akadályozzák meg a gyermekek hazatérését. Mintegy 25 ezer gyermekről van szó, akik közül háromezer Szovjetországban és ezer Mexikóban van. A köztársaságiak ezzel a lépéssel nyomást akarnak gyakorolni Francóra, hogy az újabb engedelményeket tegyen.

(—) **KÉTSZÁZEZER KATONA VONUL EL FRANCO ELŐTT.** Madridból jelentik: A spanyol hadsereg állományára megtörtént az előkészületek. Franco tábornok hatalmas diadalkaput alatt fogadja a csapatok tisztelgését. A díszfelvonulásban 200 ezer katona fog résztvenni.

(—) **VARJUFÉSZKET AKART KIEMELNI ÉS A NYAKÁT SZEGTE.** Kákusi János harminchat éves újjiródi lakos feleségével együtt a Bistra erdőbe ment és varjufészket akart kiemelni. Kákusi felmászott egy fára, hogy a fészekből kiszedje a varjufészket, de az egyik ágon megcsuszott és mintegy tizenöt-tizennyolc méter magasságból a földre zuhant. A szerencsétlen ember a nyakát szegte és nyomban meghalt. Halálát felesége és három gyermeke gyászolják.

(—) **TEMESVÁRI ÖKÖLVÍVÓ BALESETE.** Sulyos baleset érte tegnap délelőtt Savici Iosif huszonhat éves asztalost, a sportkörökben ismert, neves ökölvívót, aki munkaközben balkezével a körfűrész alá került. A sportember balkezének két újat levágta a körfűrész. A mentők beszállították a kórházba, ahol műtétet hajtottak végre rajta.

(—) **CINKOHÓT LÉTÉSITENEK A FÖLDGÁZÜZEMEK.** Bucurestiből jelentik: A közeljövőben megkezdik az első romániai Cink-kohó építését. Ez a vállalkozás főleglegessé teszi majd, hogy a jövőben cinket importáljanak az országba. A cinkkohót a metángázzal rendelkező vidéken állítják fel. A vállalkozást a Sonametan és az S. R. G. vállalatok finanszírozzák.

Az ingatlanvilvántartási könyvescék benyújtásának sorrendje

Holnap, szerdán és pénteken, május 19-én a következő utcák háztulajdonosai nyújtják be az ingatlanvilvántartási könyvescékét: Sacalazului, Savigovici, Semicer, Sacului, Stephenson, Saulescu, Seiler, Sofie, Sturza, Sagului, Sineai, Sarcal, Şatu-N., Sagului, Scrobiste, Severin, Sft. Dumitru tér, Sft. Pavel, Sft. Petru tér, Siretul, Soerates, Somesul, Sperantei, Stadion, Stejarul, Samuil Micu, Sarmiseghetuza tér, Saguna, Scolii, Sepetianu, Siberia, Simens, Simbolului, Soarelui, Sofia Imbroane, Spitalul Nou, Stefan cel Mare, Stefan O. Iosif, Suhan, Suboni, Satum, Scipio, Sft. Ioan, Sft. Nicolae, Sibiu, Solderer (24 Februarie), Salon, Spiru Haret, Stroicescu, Svabilor utcák. Az ingatlanvilvántartási könyvescék benyújtása naponta délelőtt nyolc és egy óra, délután pedig öt és hét óra között történik a rendőrközpont épületében az ötös számú irodában.

Csak Genfben folytatják az orosz-angol tárgyalásokat

Londonból jelentik: Molotov szovjet külügyi népbiztos ma hosszas megbeszélést folytatott a moszkvai angol nagykövettel és ez alkalommal átnyújtotta neki a Szovjetnek az angol ellenjavaslatra adott válaszát. Kiszívárgott hírek szerint

a Szovjet kéri Angliától nyugati határai szavatolását, beleértve Észtország és Litvánia felüli határait is, valamint vezérkari megbeszéléseket a két ország között.

Az angol alsóház mai ülésén minden oldalról a kérdéskör pergettével ostromolták Chamberlain miniszterelnök az Anglia és a Szovjet között folyamatban levő tárgyalások helyzetére vonatkozólag. A kormányelnök kijelentette, hogy Halifax részvétel a Népszövetség május 22-én kezdődő ülészakán és

akkor alkalma lesz folytatni a tanácskozásokat a Szovjet képviselőjével. Sorozatosan képviselő kérdésre Buttler külügyi

államtitkár kijelentette, hogy nem tud a pápa békeakciójáról, de Anglia szívesen fogad bárholonnan jövő tanácsot, amely a béke érdekeit szolgálja. Egyébként

pénteken nagyfontosságú külügyi vita lesz. ANGLIA NEM KÖTELESI OROSZORSZÁG-NAK SEGÍTENI

Londonból jelentik: Buttler külügyi államtitkár Seymburk munkáspárti képviselő azon kérdésére, hogy melyek Nagybritánia kötelezettségei Észtországra és Lettországra vonatkozóan és milyen kötelezettség hárul Angliára, abban az esetben, ha Szovjet-Oroszország segítségére siet a két ország bármelyikét ért támadás esetén és Anglia segítségére sietne-e Moszkvának, a következőket felelte.

— A kormány nem írt alá kötelezettséget ezekre az államokra vonatkozólag azokon a kötelezettségeken kívül, amelyeket a nemzetek szövetsége ró rá.

Megindult a Bácság villamosítása

A rékási járás községeiben megindult villamosítási munkálatokkal kapcsolatosan vasárnap Rékáson szép ünnepség folyt le. Megjelentek ott Popovici Virgil ezredes-prefektus, Manciu helytartósági főmérnök, Ioanescu és Biraescu Gheorghe osztályfőnökök, Jucu Traian és Prosteanu Octavian kabinetfőnökök és még többen mások. A vendégeket a község határában lovas bandérium fogadta és a községbe kísérte, ahol Ursu járási főszolgabíró mondott üdvözlő szavakat. A közönség — amelynek sorában a környező falvaknak ünnepelőbe öltözött nagyszámú lakossága volt — arra a helyre vonult, amelyen a járási villamos vezeték első oszlopát állítják fel. Ott nagy papi segédlettel a rékási görög keleti főesperes istentiszteletet tartott, amely után több beszéd hangzott el. Többek között beszélt Popovici Virgil ezredes-prefektus és Serbanescu mérnök, a villamosítási munkálatok vezetője. Délben a Schrauder-féle vendéglőben kétszázhatven terítékes közönség volt.

(—) **EMLÉKEDIK AZ ANGOL PILÓTAUJONCOK SZÁMA.** Londonból jelentik: A légügyi minisztérium jelentése szerint az elmúlt héten összesen 1149 ujoncot alkalmaztak a katonai repülés szolgálatában. A pilóták, megfigyelők és önkéntesek száma 5065-re rug.

(—) **LENGYEL VENDEGÉK A MAGYAR KORMÁNYZÓNÁL.** Budapestről jelentik: Horthy Miklós kormányzó hétfőn délen kihallgatáson fogadta gróf Hutten Czapskyt, a lengyel — magyar egyesület elnökét és Gulochovszky Adalbert grófot, valamint Orlovsky budapesti lengyel követet és utána mindannyiukat villásreggelin látta vendégül.

(—) **HALALOZÁSOK.** Meghaltak: Pollák Salamon ötvenöt éves kereskedő, Pejő Júliána, Friedmann Jenő harmincharom éves pincér, Rahovina Hermína hatvan éves, May Lajos harminc éves szobrász, Kralicek János harmincharom éves pincér, Deutsch Vilmos hatvanöt éves kereskedő.

(—) **A VOLT TEMESVÁRI CSEHSZLOVÁK KONZUL KIVÁNDOROL AUSZTRÁLIÁBA.** Gans Leó, aki a csehszlovák köztársaság megalakulásától egészen megszűnéséig annak temesvári konzula volt, családjával együtt Ausztráliába vándorol és Sidney ben telepszik le.

(—) **SIMONIS HENRIK UJSÁGÍRÓ KARTARSUNK GYÁSZJA.** Simonis Mihályné, született Urban Salome nyolcvanhárom esztendősen korában elhunyt. A megboldogultban Simonis Henrik ujságíró édesanyját gyászolja. Nagy részvét mellett temették el.

(—) **A SZÖVETKEZETEK A NEMZETVÉDELÉMRŐL.** Bucurestiből jelentik: A nemzeti szövetségi intézet hétfő délelőtti ülésén 500 ezer lejt jegyezték le az ország fegyverkezésének céljaira.

(—) **A DERMATA ÉS A MOCIORNITA VÁSÁROLJÁK FEL A VÁGÓHÍDI BŐRÖKET.** Bucurestiből jelentik: A hadsereg részére szállító bőrgyárak Bucurestiben legutóbb megtartott gyűlésükön megállapodtak abban, hogy az egyes gyárak hol vásárolják meg a nyersbőröket. Mint ismeretes ugyanis, a minisztertanács egyik legutóbbi határozata értelmében az országban lévő vágóhidak a 16 kilogrammál sulyosabb nyersbőröket csakis a hadsereg részére szállító bőrgyárak részére adhatják el. A bőrgyárosok megállapodása következtében a brassói, kolozsvári, aradi, temesvári, nagyszabeni, nagyvárad, iasii, craiovai és cernauti vágóhidakról a jövőben a Dermata gyár vásárolja meg a nyersbőröket amelyeket azután megállapított hányadok alapján osztanak meg. A chisinaui és ploesti vágóhidakról a bucarestii Mociornita gyár vásárolja és osztja szét a nyersbőröket.

Ma kezdi meg temesvári vendéglőjét a kolozsvári magyar színtársulat

Ma, kedden megkezdődnek Temesvárott a magyar színházi előadások, amelyeket Temesvár magyar közönsége már régebben nélkülözött. A kolozsvári Thalia elhozta hozzá az esztendő legjobb újdonságait, a magyar színpadi termelés és a világ-színpadok kipróbált alkotásait. A színtársulat tagjai tegnap már megérkeztek Temesvárra és a díszleteket szállító vasúti kocsik is megérkeztek. A város magyar közönsége meleg szeretettel és nagy érdeklődéssel várja az előadások megkezdését. Jaques Deval: Francia szobalány című vígjátéka nyitja meg a sort. A bemutatásra kerülő második darab, a Via Mala, a svájci havasok zordon világát hozza hozzánk. A harmadik újdonság Hunyady Sándor elragadó vígjátéka, a Havasi napsütés. Ezzel a három újdonsággal nyitja meg a Thalia a temesvári színházi szezonot.

MŰSOR:

Május 16., kedd este 9 órakor: FRANCIA SZOBALÁNY (Jaques Deval, a Tovariss szerzőjének világsiker aratott legújabb vígjátéka. Főszereplők: Fényes Alice, Beness Iona, Paál Magda, Feledi Éva, Nagy István, Tóth Elek, Mészáros Béla, Lantos Béla, Szabados Arpád. Ragyogó kiállítás)

Május 17., szerda este 9 órakor: FRANCIA SZOBALÁNY.

Május 18., csütörtök délután 6 órakor: FRANCIA SZOBALÁNY.

Május 18., csütörtök este 9 órakor: VIA MALA (John Knittel, a világhírű svájci író páratlanul izgalmas színműve. Több, mint száz előadás! Főszereplők: Erényi Böske, Fényes Alice, Paál Magda, Kovács György, Nagy István, Tóth Elek, Lantos Béla, stb.)

Május 19., péntek este 9 órakor: VIA MALA.

SPORTSEMÉNYEK

Nagy küzdelem után a Chinezul-Ilsa csapata legyőzte az AMEFA együttesét

Chinezul—AMEFA 3:2 (1:2)

A mérkőzést szeles időben, a Banatul-pályán játszották le. A játék heves, izgalmas küzdelmet hozott, amelyből a második féldőben többet támadó Chinezul Ilsa megérdemelten került ki győztesen. A játék lendületes lila-kék támadásokkal indult és Szilárd korneréből Hoffmann már a hetedik percben befeljele a vezető gólt. Utána az AMEFA is vezetett támadásokat, de újabb gól csak a harmincadik percben esett, a mikor Kohl hátrafejtelt egy labdát, amely a kifutó kapus mellett a hálóba gurult. Az öngól hatása alatt a Chinezul Ilsa visszaesett és az aradi csapat fölénybe került. A negyvenegyedik percben szép támadás után Reinhardt hozott gólt, a labda, aki lapos lövéssel az aradi csapat számára szerezte meg a vezetést. A szünetben az aradi drukkerék jókedvűen várták a második féldőt, míg a Chinezul Ilsa hívei szorongva latolgatták az esélyeket.

A második féldőben azonban egyre jobban beborult az aradiak jókedve, ezzel szemben megjött a temesvári csapat szurkolóinak a hangja és a Chinezul Ilsa játékosok a buzditástól olyan játékot mutattak, amely aradiakat is meglepte. A második féldőben az aradi csapat csak szörványos támadásokat vezetett, mert a helyi csapat fedezetsora jó labdákkal állandó támadásban tartotta a csatársort. Különösen Thierjung kiűzött nagy akarással, az egyenlítő gólt mégis Bajusz rugta be. Az aradi csapat az egyenlítő gól után sem adta fel a harcot és fedezetsora lelkesen kiűzött, de a Chinezul-Ilsa egyre hevesebben szorongatott. A negyvenkettedik percben, Bajusz hatalmas lövést küldött a kapura, Kovács, az aradi háttvéd beleugrott a lövésbe és kézzel ütötte le a labdát. A játékvezető tizenegyet ítélt és Bajusz megszerezte a győzelmet jelentő fontos gólt. Így lett 3:2 (1:2) az eredmény. A győztes csapat legjobb része a fedezetsor volt, de Molnár is kitűnően játszott. Az aradi csapat fedezetsora is jól játszott, míg a közvetlen védelem sokat bizonytalankodott. Az aradi csatársorban csak a Léb-Reinhardt szárny volt veszélyes.

Szétesően játszott a Ripensia

Sp. Studentesc — Ripensia 3:0 (1:0)

A diákcsoport lelkesen küzdött és megérdemelten nyert a fásultan játszó Ripensia ellen, amely csak árnyéka volt önmagának. A vezető gólt Marinescu már a hetedik percben szerezte meg. Szünet után pedig Constantinescu és Schuler góljai biztosítják a győzelmet.

Hazavitt egy pontot a Juventus

Gloria — Juventus 1:1 (0:0).

A két csapat izgalmas küzdelem után megszerezte a pontokat. Az eredmény igazságosnak mondható, mert mindkét csapat alaposan kivette részét a támadásokból. Gólnélküli féldő után Tudor a Gloriát juttatta vezetéshöz, amelyet két perccel a befejezés előtt Oana egyenlített ki.

Egy féldő is elég volt a győzelemre

UDR — Tricolor 3:0 (0:0).

A resicai csapat a Ripensia felett aratott győzelmével lényegesen javított a helyezésén. A mostani győzelme pedig megerősítette a középsorban a helyét. Döntetlen féldő után a honi együttes döntő fölénybe került és biztosan nyert. A gólokat Pacurar, Dura és Zsizsik szereztek.

Szünet után győzött a Rapid

FC Rapid — Carpat FC 4:1 (1:1).

A nagybányai együttes az első féldőben még ellen tudott állani a vasutascsapat támadásainak, míg szünet után fokozatosan visszaesett ami a Rapid biztos győzelmét jelentette. Auer gólját Szöke egyenlítette ki. Szünet után Auer (2) és Barátky góljaival győz a Rapid.

A nemzeti bajnokság állása:

Venus	20	13	7	—	47	14	33
Ripensia	19	9	4	6	42	34	22
AMEFA	20	8	5	7	37	34	21
Victoria	20	8	3	9	34	35	19
Rapid	20	7	5	8	38	24	19
Chinezul	20	6	7	7	43	46	19
UDR	20	7	5	8	26	32	19

Carpat	19	7	5	7	23	27	19
Sp. Studentesc	20	7	5	8	29	30	19
Juventus	20	7	4	9	36	36	18
Tricolor	20	6	3	11	18	36	15
Gloria	20	4	7	9	23	40	15

A CAMT biztosan halad az A-liga felé

Nagy érdeklődéssel várta a közönség a CAMT—Minerul összecsapást, mert a Minerul mindig veszélyes ellenfelei voltak a munkásatlétáknak. A vasárnapi mérkőzésen azonban a CAMT az első féldőben elért gólokkal 4:0 (4:0) arányban győzött. A Minerul csapatának közp-fedezete a mérkőzés elején megsérült és csak a második féldő végén tért vissza a pályára. A CAMT első gólját tizenegyesből érte el. Az első féldő utolsó negyedórájában pedig nyolc perc alatt még három góllal terhelte meg az ellenfél kapuját.

A kerületi bajnokság eredményei

Az elsőosztályú bajnoki mérkőzések eredményei a következők: Electrica — Vulturii 7:0 (3:0); Banatul — Jandarmi 3:1 (1:1); CFR — Progresul 3:0 (0:0); Politechnica — Rapid 2:2 (1:1); Bohn — Fratelia 7:2. A másodosztályú bajnoki küzdelmek eredményei a következők: Kadima — Fortuna 3:1 (2:1); Patria — Cultura 7:0 (1:0); III. Ker. FC — Freidorf 3:2 (1:1); Victoria — Ancora 5:1 (4:1); Dura — CSHN — 2:1 (1:1).

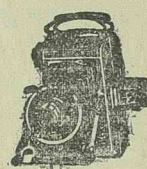

Foto Sport-Optik

Fotolaboratorium
„Agfa”, „Kodak” és „Voigt-
länder” gépek és filmek.

A. M. Mülley

Timisoara I.,
Strada Solderer 11.

A jövő heti labdarugóműsor. Csütörtökön Bucurestiben: Románia — Lettország. Budapesten: Magyarország — Irország. Brüsszel: Belgium — Franciaország, Belgrád: Anglia — Jugoszlávia. Vasárnap, május 21-én: Bucurestiben: Románia B. — Lettország.

B-liga mérkőzések: Crisana — Olimpia 6:0 (3:0). HTV — Sodronyipar 2:1 (0:0), TMAC — Minerul 4:0 (4:0), Crai Iovan — Rovine Gri-
vita 5:1 (1:0), Unirea — Jiul 1:0 (0:0), Mures — Monopol 3:1 (2:1).

Meglepetésmentes volt a magyar bajnokság vasárnapi fordulója

A magyar nemzeti bajnokság vasárnapi fordulóján a favoritok győztek és ezáltal megerősítették helyezésüket. Eredmények:

Ferencváros — Elektromos 3:0 (1:0).
Hungária — Budafok 2:1 (1:1).
Ujpest — Bocscai 3:0 (1:0).
Kispest — SSE 3:2 (0:1).
Phöbus — Zugló 11:0 (4:0).
Szolnok — Taxisok 2:1 (0:1).

Külföld: Liege: Svájc—Belgium 2:1, Bern: Svájc B)—Luxemburg 9:1, Berlin: Németország — Moraviai protektorátus 3:3, Páris: Racing Paris — Lille 3:1. A francia kupa döntője.

KÖZGAZDASÁG

Új devizakészletet kér a jegybanktól a külkereskedelmi igazgatóság

Nem elegendő az eddig rendelkezésre bocsátott mennyiség az importkérelmek kielégítésére

A külkereskedelmet irányító igazgatóság megkapta a Banca Nationalától a második évnegyedben rendelkezésre álló devizamennyiséget. Általában megállapítható, hogy sem az erős devizák, sem a clearing mennyisége nem elegendő a behozatali szükséglethez és így a kontingentálási hivatal megkeresi a Banca Nationalat a diszponibilis mennyiség növelésére. Elsősorban az ipari importszükségletet elégti ki és pedig a

nyersanyagbehozatal tekintetében. A kereskedelmi igénylések tekintetében csak később törté-
nik döntés. A kontingentálási hivatal munkája a jövőben az, hogy a jövő hét végéig kiadják az ipari kvótákat szorgalmazó kérvényeket. Végül elintézik azon cégeknek az ügyét, amelyekkel szemben szankcióképpen mondták ki a behozatali engedélyek felfüggesztését.

Miniszteri rendelet az elévült osztalékok beszedéséről

A vallomások beérkezése után a kincstár ellenőrzést tart

A pénzügyminiszterium végrehajtási utasításokat tartalmazó rendelete közelebbi felvilágosításokat ad az osztaléknak és szelvényeknek az állam javára történő elévüléséről. Mindenekelőtt tisztázást nyert a kérdés, hogy bár a törvényrendelet „kamatokról” beszél, ezalatt folyószámlai vagy váltói kamatok nem értendők, hanem csak a részvények és kötvények „kamatai”. Ha valamely vállalat alapszabályai rövidebb elévülési időt állapítanak meg, mint a törvényes 5 éves elévülés, úgy a fel nem vett osztalék már előbb átmegy az állam tulajdonába, tehát alapszabályok szerint. Viszont az alapszabályok nem hosszabbíthatják meg a törvényes elévülési időt.

Nem évül el az osztalékkövetelés, ha afelett a hitelező 1939. március 20. előtti rendelkezett. Ilyen rendelkezésnek nem számít az, ha az osztalékszelvény bíróság lefoglaltatott, ellenben, ha azt az osztaléktulajdonos és a részvénytársaság közötti per miatt maradt az utóbbinál, az elévülés folyamata a per tartama alatt felfüggesztik. Amennyiben az osztalék átutalása transzfernehézségeken akadt fenn, az elévülés az

5 év után sem áll be. A pénzügyminiszteri utasítás szerint a részvénytársasági vallomások beérkezése után általános verifikálást fognak a pénzügyi ellenőrök tartani.

== A RÉSZVÉNYTÁRSASÁGOKBÓL ALAKULT MAGÁNCÉG A BEJEGYZÉS PILLANATÁTÓL ADÓKÖTELES. A részvénytársaságok minimális adójának bevezetése óta számos részvénytársaság először a felszámolást határozta el, később pedig magáncéggé alakult át. Megtörtént több esetben, hogy a felszámoló részvénytársaságok legutolsó mérlege alapján a minimális adót elővezették, ugyanarra az évre pedig követették a részvénytársaságból alakult magáncégre is az adót. A Központi Adóügyi Bizottság döntése szerint ez kétszeres adózás, amelyből csak az érvényes, amelyet a részvénytársaságból alakult magáncégre vetettek ki, míg a felszámoló részvénytársaságra rótt adó tör-
lendő.

A munkahelyéről távozó munkás kikapja a gázálarcra levont részleteket

Az alkalmazottak abban az esetben, ha napi 50 lejnél kevesebbet keresnek, 12 havi részletben fizetik ki a kötelező gázálarc ellenértékét. Azok a nem állandó jellegű alkalmazottak, akiknek napi keresete 50 és 100 lei között mozog, míg azok, akiknek napi keresete a száz leit meghaladja, 6 havi részletben egyenlítik ki a gázálarc ellenértékét.

Ilyen alkalmazottak esetében a munkaadó a havonta levont részleteket magánál tartja és csak amikor a gázálarc értékének teljes összege lefizetést nyert, rendelí meg az említettek számára a gázálarcot. Abban az esetben, ha egy ilyen ideiglenes jellegű munkás elhagyja munkahelyét és a még hátralékos részleteket nem akarja munkaadójának kifizetni, a már levont összegek a munkásnak visszaadhatók, de a munkást figyelmeztetni kell arra, hogy az így kapott pénzt új munkahelyén fizesse be annál is inkább, mert 1939. október 30-ika után a munkaadóknak tilos olyan alkalmazottakat felvenni, akik gázálarcral nem rendelkeznek.

Megkezdik a negyedévi adók végrohajtását után való behajtását

A hétfői napon az adóhivatalok bevétele feltűnően fokozódott, mert akkor volt az utolsó nap arra, hogy 5 százalékos prémiummal lehetett a negyedévi adót kifizetni. C. Procopiu pénzügyminiszteriumi főtitkár rendeletet adott ki, amely utasítja a behajtási igazgatóságokat arra, hogy május 15-től kezdjék meg a negyedévi adók végrehajtását. A pénzügyminiszteriumhoz beérkezett jelentés szerint az adózók nincsenek tisztában az idej elmesélésével és ezért a behajtás alkalmával kifogásolják az adóösszeg nagyságát. A behajtási igazgatóság közli az adóemelés mérvét: a) a mezőgazdasági adó emelés nélkül vitelezetett át, csak a Nemzetvédelmi Alapra szolgáló 2 százalékos adicóális adó emelkedett 4 százalékra. A supracota egy ötödével emelkedett, b) a házadó a régi maradt, csak a supracota emelkedik egyötödével, de a mult pénzügyi év folyamán történt csökkentések, továbbá a jelzőlogos terhek folytán beálló csökkenés csak úgy vehető figyelembe, ha az adófizető kellő időben beadja erre vonatkozó vallomását, c) az ipari, kereskedelmi és foglalkozási adók egyötödével növelve vitelezettek át.

Arfolyamok

HÉTFŐ, MÁJUS 15.

Hivatalos árfolyamok: (az első szám a vételt, a másodikat az eladást jelenti) Holland forint: 75.28—76.45, belgas 23.87—24.23, angol font 662.40—francia frank 3.78—8.85, svájci frank 31.81—32.29. Ezekben az árakban a devizafelár is befnfoglaltatik. Dinár 2.898—3.05, pengó 25 és 26.50—27, német márka 40.50—41.50.

MAJUS 20-ÁN TARTJÁK MEG AZ EGE KÖZGYŰLÉST. Az Erdélyi Gazdasági Egylet folyó évi közgyűlését május 21-én Kolozsváron a Főtéri „Capitol” mozgószínházban tarja meg. A magyar gazdák körében a közgyűlés iránt rendkívül nagy az érdeklődés. Már az eddigi résztvétel bejelentések azt bizonyítják, hogy a közgyűlés a romániai magyar gazdátársadalom átfogó jellegű hatalmas népi megnyilatkozása lesz.

A VULCANT MEGVESZI A PETROSANI. A Petrosani szénbánya társaság előrehaladott tárgyalásokat folytat a volt szatmári, jelenleg bucuressi gép- és vagongyár megvételére. A tárgyalások már olyan komoly jellegűek, hogy a nagyszabású üzlet rövidesen létrejöhet. Mint ismeretes, a Vulcan gépgyár részvénnyel 100 millió lei, részvénnyel többsége a Sapira-család kezében van és azt az Unió vagongyár ismeretes eladása alkalmával szerezték meg Sapirákék.

ÉLETBELÉP A KÖTELEZŐ PAPIRSÁK A LISZTELADÁSNÁL. Annak idején közöltük, hogy az egészségügyi miniszterium rendeletet adott ki, amely szerint a lisztkereskedőknek csak új, tartós papírszakokban, vagy jutazsakokban szabad a lisztet szállítani, beraktározni és árusítani. Ezeket a papírszakokat csak egyszer szabad használni. A kereskedők közbenjárására a rendelet érvénybelépését 1939. május 15-ig felfüggesztették. Most vet értesülés szerint a miniszteri rendelet életbeléptetésére további haladékok nem adnak és így azokat a kereskedőket, akik a fenti rendeletet nem tartják be, szigorúan megbüntetik.

(=) GABONAÁRAK: (A Dengl és Kleinmann cég jelentése.) A bánági gabonapiacra csekély az üzleti forgalom, mert a gabonaművek iránt alig van kereslet. Az irányzat lanyha. A piaci árak a következők: temesi búza 365, torontáli búza 375, tengeri 400, korpa 350, zab 455, takarmányárpa 380, tavaszi árpa 410, muharmag 320, napraforgómag 400 és tőkmag 770 lei százkilónként.

A FELSŐ KÖZIGAZGATÁSI BÍRÓSÁG DÖNTÉSE A KISGAZDÁK VIRÁGARUSÍTÁSA ÜGYÉBEN. Mint ismeretes Kolozsvárt megtiltották a kisgazdák részére, hogy veteményük mellett virágot is áruljanak a piacon. A Kolozsvári Gazdasági Egylet e tiltó rendelkezés törlesztését kérte. A városi tanács egy pár hónapra az árusítási engedélyt megadta. A Kolozsvári Gazdasági Egylet a rendelet törlesztését a közgazgatási bizottságtól kérte és a Kolozsvári Gazdasági Egylet kérését jogosnak és méltányosnak találva szabaddá tette a kisgazdák részére a vágott virágok piaci árusítását. Fellegbezés folytán Bucurestibe került az ügy a felső közgazgatási bírósághoz, mely május hó 2-án hozott döntést, helyben hagyva a kolozsvári közgazgatási bíróságnak a kisgazdák javára hozott ítéletét.

Repülőbélyegilleték leróvása a vámnál. A Nenzeti Repülőalap 6314. számú rendelete szerint a fenyűzési és forgalmi adótörvényhez csatolt táblázat a) és b) listáján szerepeltek árak exportjánál a számla szerinti érték után számítják a repülőbélyegilletéket, ellenben az importnál nem a számlaérték, hanem a) és b) listán szereplő árak középértéke után számítják ki a 4 és 3 százalékos repülőbélyegilletéket.

A falusi malmok forgalmi adómentessége. A malmoknak a 4 százalékos forgalmi adón kívül kgr.-ként 30 bani fix illeték kell fizetni az örölt liszt után. A forgalmi adó alól való mentesség csak azokat az ekként osztályozott malmokat illeti meg, amelyek csak a falusiak termékeit őrlik fel és nem várnak ellenében. A kereskedelmi malmok a 4 százalékos forgalmi adót nemcsak a buza, hanem minden gabonanemű után tartoznak forgalmi adót fizetni, a fix illeték pedig az árpa és zabliszt után is lerovandó.

Varró- és himzőfonalak forgalmi- és repülőbélyegilletéke. A 606451 számú miniszteri körrendelet értesítette a vámtartóságokat, hogy a varró- és himzőfonalak forgalmi- és aviatikai illetéke a következő: 6 százalékos forgalmi, 2 százalékos repülőbélyegilleték, mint átmeneti termék után külön 1.5 százalékos forgalmi és fél százalékos aviatikai illeték fizetendő. A kivetés az egységes középértéktáblázat szerint történik.

Szabaddá tett kiviteli cikkek. A bőrfeldolgozásnál visszamaradt gyapju, a női szövetek és a mult évnél régebbi tölglyafakérgék exportálhatók. Az említett gyapjuminőség kiviteléhez a nemzetgazdasági miniszterium iparfejlesztési igazgatósága ad ki engedélyt az országban mutatkozó belső kereslet nagyságához képest. A fakéreg exportjánál a járási erdőhivatal igazolja a fa szárazságát.

GYILKOSSÁG A MOZIBAN

91

A Déli Hírlap eredeti regénye
rta: Félegyházi András

Utánnomástilos.

Marianne erre önkénytelenül meggyorsította lépteit, mintha attól tartott volna, hogy elkésik.

Amikor a Moulin rougehoz közeljártak, annak terrasán az egyik asztal mellől nyurga termetű, sötét arcború, kicsiny bajuszu fiatalember ugrott föl.

— Halló, Limoujeli — kiáltotta.

— Nini, Auguste Jamain, — örvendezett Limoujel.

A két barát szívélyesen megölelte egymást.

— A menyasszonyom, — mutatta be Limoujel a leányt barátjának.

Jamain erősen megrázta Marianne kezét.

— Nyomban megismertek. Hiszen az a Marianne, akit annak idején segítettem neked elrabolni a kabaréból, ahova az a hirhadt leánykereskedő — az ördög vigye el, nem jut eszembe a neve — elszerezte tette. Azóta már több mint három esztendő mult. Szép, hogy még mindig a menyasszonyod, pajtiskám.

— Ó, te cápakirály, — nevetett Limoujel, — jegyezzed meg, hogy Marianne nem olyan menyasszonyom, hanem igazo menyasszonyom, akivel a jövő kedden házasságot kötök.

— Pardón, — mondta Auguste Jamain komolyan, — az más.

Aztán Marianne keze után nyúlt és tisztelteljesen megcsókolta azt.

— Sok szerencsét kívánok nektek, — mondta. Hármásban helyet foglaltak a terraszon.

— Hát eljöttél Nancyból, öreg cimborá? — kérdezte Limoujel.

— Ha nem jöttem volna el, nem lennék itt, pajtiskám, — nevetett Jamain, — tudod, már nem bírtam ki ott. Vagy engem nem bírtak. A hóhér tudja. Hiszen megírtam neked, hogy a kocsim rudját már kifelé irányítottam Nancyból.

— Persze, persze, megírtad.

Jamain egyszerre homlokára csapott.

— Eszembe jutott valami. Megkaptad a táviratot, amelyet nálam megrendeltél? Azt, amelyben tudatnom kellett veletek, hogy Jeanette néni halálosan beteg és hogy látni kíván benneteket?

— Megkaptam és köszönöm.

— Nagyon rejtélyesnek tetszett a dolog, de azért megírtam a kívánságodat. Mindjárt sejtetem, hogy valami nővel összefüggő huncutság van a dologban. Nem mesélnél el nekem, pajtiskám?

— Most nincsen arra idő, Auguste, — tört ki a kérdés elől Limoujel, — majd máskor. Most más fontos dologom van. Nagyon örülök, hogy összeakadtam veled, mert újból nagy szívességet akarok tőled kérni.

— Küldjek megint valami táviratot? Akár tized is, pajtiskám.

— Nem kell sürgöny. Arra kérnélék, légy az egyik tanu a jövő heti esküvőnkön.

— Ezer örömmel, pajtiskám, — lelkesedett Jamain, — ezer örömmel. Megpuhadtam volna a dühtől, ha erre nem engem kértél volna föl.

— De ha nem lettél volna Párisban?

— Akkor értesítened kellett volna engem és a világ végéről is eljöttem volna. Soha nem bocsátottam volna meg se magamnak, sem neked, ha nem lehetnék szemlélője annak a jelenetnek, amikor Limoujel örök hűségét esküszik egy leánynak, az a Limoujel, aki azelőtt úgy falta a sok lányt, akár Marseilleben a részeg matrózok az osztrigát, pajtiskám.

— Fogjad már be a fecsegő szadát, te vén bölény, — dühöködött tréfásan Limoujel, — ne állíts engem csapodár Don Juannak a leendő feleségem elé, mert esetleg meggondolja a dolgot és hozzám se jön.

— Nem kell félni. Bizonyosan tudja a madame, hogy nem voltál ártatlan farkas a barányok között. De látom, hogy most már kezessé és szelidé lettél. Bizonyosan ez a madame műve. Nehéz munka lehetett, de most már biztosan erős kézzel vezet a pórázon és vigyázz, hogy ne bitangolj a tilosba mellőle, pajtiskám.

— De mennyire vigyázz, — hagyta helyben Limoujel.

— Bizony vigyázzok, — erősítette meg a kife-

lentést Marianne is tréfásan, — ami volt, volt. A multban nem törődöm. A jelent és a jövőt azonban én irányítom. Olyan felesége akarok lenni Alexandrának, hogy mellettem eszébe se jusson neki más nő.

Forrón tekintett Limoujelre.

Az két tenyere közé kapta a fejét és megcsókolta száját, szemét.

— Teljesen nekem való feleség vagy, aranyos Marianne, — utottga Limoujel, — jó férjlet fogsz belőlem csinálni. Meglátod, semmi sem marad meg belőlem eddigi bohém természetemből. Rendes polgári férj leszek.

Aztán odafordult Auguste Jamainhez:

— Bizony, édes barátom, szakítok az eddigi cigányélettel. Nem mulattatok már másokat pénzért sem énekelni, sem táncoltatással, hanem vidékre megyek majd a feleségemmel és szép csendesen, meg elégedett kispolgár leszek.

— Igazad van, pajtiskám, teljesen igazad van. Amig fiatalok vagyunk, amig tetszünk a nőknek, keressünk, de ha kivénülünk ebből a mesterségből, akkor mi lesz belőlünk, pajtiskám? Ólalkodhatunk a kávéházakban és a lokálokban, leshetjük utódainkat, a fiatal gigolókat, hogy alaminznát kérjünk tőlük. Esztelen odaiulhetünk a kártyaszobában a játékosok mögé és várhatjuk, hogy a nyereségből odadobjanak nekünk néhány frankot. Bizony, szomorú sors ez, pajtiskám!

Limoujel látta, hogy a helyzet kezd igen érzélgőssé, borússá változni és azért az abszintból, amelyet közben a pincérel hozott, hamarosan megtöltötte a poharokat.

— Egészségre, Auguste, — kocintotta poharát társához.

— Boldogságotokra, pajtiskám, — válaszolta az és egyfolyton hajtásra kiitta a méregzöld italt.

— Tehát vállalod, hogy az egyik házassági tanú leszel? — kérdezte Limoujel.

— Ezer örömmel, pajtiskám, — válaszolta Jamain, — ki lesz a másik?

— Még nem tudom, de akad az is. Majd csak bevetődik még valaki barátain közül a Moulin rougeba.

(Folytatása következik.)

LEGUJABB

Az olasz sajtó szerint a Népszövetséget más név alatt akarják feltámasztani Mussolini beszéde élénk hatást gyakorolt Amerikára

Newyorkból jelentik: A Newyork Times Mussolininek Torinóban elmondott vasárnapi beszédével foglalkozva azt hangsúlyozza, hogy Chamberlain angol miniszterelnök politikai álláspontjának megváltoztatása már meghozta gyümölcsét.

A Newyorkban megjelenő Herald Tribuns ugyancsak foglalkozik Mussolini beszédével és annak a nézetének ad kifejezést, hogy a demokrata hatalmak azért tovább kell folytassák az egyezmények megkötésére vonatkozó tárgyalásait, hogy ezáltal teljesen felkészüljenek az esetleges újabb erőszakosságok ellen

Az olasz hivatalos vélemény a világhelyzetről

A Stefani hírszolgálati ügynökség a Giornale d'Italia alapján a következőket közli: Ma három időszerű kérdés van függőben Európában:

1. Az életforma és a nemzeti becsület tisztelbentartása.
2. A független munka egyenlő eszközei.
3. A kereskedelemnek és az érdekeknek egyenlő világhelyzete.

Ezek a kérdések egyetlen problémává összpontosulnak, amely a béke igazi kezessége: az igazság. Azonban ennek az igazságnak a megvalósítása a versaillesi három nagyhatalom ellenállásába ütközik, amelyek felosztották egymás között a világ gazdagságát és a nemzetek fölötti politikai ellenőrzést is maguknak tartották fent. Ezek az államok az örökös tartó hegemóniára és az általuk létrehozott egyenlőség-re törekvésnek. Németország és Olaszország számára nem marad más, mint ezeket a kérdéseket, amelyen a béke vagy háború múlik, a világ közvéleménye elé vigyék és fegyverkezésük által kölcsönösen védjék egymást.

Rómából jelentik: A Popolo di Roma „Háború és béke” címen írt cikkében foglalkozik az európai helyzet súlyosbodásával és azt írja, hogy ezt nem a danzigi, a tuniszi, vagy djibutii kérdés idézte elő, mert ezeket kellő belátással, jóakarattal meg lehet oldani. Egyes európai hatalmak a Népszövetséget más név alatt akarják feltámasztani és ez jelent veszélyt az európai békére. A tengelyhatalmak békeakarata a milánói beszéd után világossá vált. Virginio Gayda lapjában azt írja, hogy

a gazdasági javakban dúslakodó és az azokban szűkölködő államok osztályharca dúl. Egyre világosabb, hogy Németország és Olaszország köré rendőrkordont akarnak vonni és ez készíti ezt a két országot a nagyütemű fegyverkezésre. Az erőviszonyok kialakulása nem teljes, mert

ismeretlen erőviszonyok vannak még a tengelyhatalmak oldalán.

Mussolini beszédéből kitétnék, hogy még nagy kérdések várnak megoldásra.

Szerdán kihirdetik Palesztina függetlenségét

Arab-zsidó kormány alakul. Védelemben részesülnek a kisebbségek

Kairóból jelentik: Az itteni sajtó jelenti, hogy az angol kormány szerdán közzéteszi a jeruzsálemi rádió útján az új palesztinai politikára vonatkozó nyilatkozatát, amely magában fog-

lalja a palesztinai állam megalakítását a zsidó és arab elemekből összetett kormánnyal, a kisebbség jogainak és a szent helyek védelmét.

Rádió

KEDD, MÁJUS 16.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, torna, háztartási és orvosi tanácsok. 12: A Giurgea zenekar hangversenye. 13: Időjelzés, sportközlemények és vízállásjelentés. 13.05: A hangverseny folytatása. 13.30: Hanglemezek. 14: Látványosságok. 14.10: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 15.10: Aktualitások. 19: Időjelzés és időjárásjelentés. 19.02: Tudományos krónika. 19.17: Hegedűhangverseny. 19.45: Zongorahangverseny. 20.05: Előadás. 20.20: A Stanescu zenekar hangversenye. 21: A rádiózenekar hangversenye. 22.05: Sportközlemények. 22.20: A szimfonikus zenekar hangversenyének folytatása. 22.55: Hírek. 23.10: Hanglemezek. 23.45: Hírek francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Hírek. Hanglemezek. Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Feloivasások. 1.10: Balalajka zenekar. 1.40: Hírek. 2.30: Hanglemezek. 3.30: Hírek. 5.10: Asszonyok tanácsadója. 5.45: Hírek. 6.40: Szalonzene. 7.45: Innocent Ernő csevegése. 8.15: Hírek. 8.25: Gartlgruber Mária zongorázik, a magyar-jugoszláv műsorcsere keretében. 8.55: Révay Géza elbeszélései. 9.20: Budapesti Hangverseny Zenekar. 10.40: Hírek. 11: Tánclémezek. 12: Közvetítés az Ostende-kávéházól. 12.15: Beszélgetés Robert Valléry-Radot francia publicistával. 1.05: Hírek. 19.20: Dalok. 21.15: Tarka-est. 23.30: Hang-20.30: Opera. 23.30: Hangverseny.

Belgrad. 19.20: Énekkar. 23.15: Lemezek. Milánó. 20.25: Lemezek. 21.30: Zenekari hangverseny. 22: Verdi: Rekvium, utána tánczene.

SZERDA, MÁJUS 17.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, torna, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, sport, közlemények és vízállásjelentés. 13.05: A Sibiceanu zenekar hangversenye. 14: Látványosságok. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Aktualitások. 19: Időjelzés és időjárásjelentés. 19.02: Művészeti krónika. 19.15: Hanglemezek. 20: Előadás. 20.15: Hanglemezek. 21.05: Fúvószene. 21.35: Hegedűhangverseny. 22: Sporteredmények. 22.15: Hanglemezek. 23: Hírek. 23.15: A Julea zenekar hangversenye, 23.45: Hírek francia, német és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek, étrend, közlemények. 11.15: Feloivasások. 1.10: Honvédszene. 1.40: Hírek. 2.30: Szalonzene. 5.15: Diákféltúra. 5.45: Hírek. 6: Hírek szlovák és orosz nyelven. 6.10: Derka Clarisse előadása. 6.40: Toll Jancsi cigányzenekara. 7.10: Fábrián István előadása. 8.15: Hírek. 8.30: Aida. Dalmú négy felvonásban. 9.20: Hírek. 10.35: Hírek. 11.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12: Hanglemezek. 12.30: L. Landgraf németnyelvű előadása. 1.05: Hírek.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet, alapján apróhirdetési áraink a következők: állatkeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés nem közölhető. Házasság szavankint öt leu, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II kerület: Tamás-traffic, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-traffic, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-traffic, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-traffic, Piata Lahovari IV. kerület: March-traffic, Piata Küitl. — Nógrády-traffic, (Ti voli mellett). Olariu-traffic, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-traffic, Bul. Carol 54. — Galgóczy-traffic, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—18.

<p>Alkalmazás</p>	<p>Állást keres</p>	<p>Adás-vétel</p>	<p>Külföldjele</p>
<p>Mindenes jó bizonyítvánnyal felvétetik. III., Piata Plevnei 8. I. em. 923</p>	<p>Cukrász segéd állást keres. Cím Pál linkás E. Gataia. 883</p>	<p>Sümegegyi kádarka 60 hektó és 5 hektó 12 éves furmin páratlan minőségű, kisebb tételekben is eladó. Erdelődők forduljanak Giurija szőlőbirtokoshoz, Boesa-Románá. 969</p>	<p>Két irodahelyiség a kormányzati épülettel szemben ügyvédi irodának különösen alkalmas, június 1-re kiadó. I. Str. General Doda 3. 933</p>
<p>Szobaleány jó bizonyítványokkal, azonnal felvétetik. Jelentkezés I. Rózsakert Eminescu-park sarkán Haus a. d. Sonne. 958</p>	<p>Oktatás</p>	<p>Széles sárgaréz ágy drótbetéttel matracal együtt eladó. Megtekintés naponta 2—4 óra között. Cím a kiadóban. 845</p>	<p>Ha szép akar lenni?</p>
<p>Kezdő szobaleány fiatal tiszta szakácsnő mellé felvétetik. II., Str. Petre Tegle 1. földszint jobbra. 846</p>	<p>A „Bérczi” gyors- és gépjáró szakiskola május 16-án délután 6 órakor kezd a folyó tanév utolsó 3 hónapos irodai kiképző tanfolyamát. IV., Str. Bonnaz 4. (Küitl térenél). 962</p>	<p>Jégszekrények egy- és kétajtósak, modern kivitelben kaphatók: Heckmann bádognál. III., Piata Plevnei 1.</p>	<p>Használjon KUKA-féle titomtűjelkéretet, titomtűjelkéretet és titompudert, három színben. Kaputató kizárólag a</p>
<p>Shakácsnőt, vagy szakácsot, cukrászt önálló munkaerőt fizetési igény megjelölésével két átterem részére felvesz. Morvai Kristóf, Tusnad-Bai (Ciuc) 970</p>	<p>Hakás</p>	<p>Nagyon szép 4 szobás családi ház eladó. V. Splaiul Balta Verde 3. 965</p>	<p>Városi</p>
<p></p>	<p></p>	<p></p>	<p>gyógyszertárban a „Fekete Sashoz” I. Piata I. C. Bratianu.</p>

Nyomatja a „HIRLAP” tipografia și editura S. I. n. c. Arad.